

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

Финансиски извештаи
за годината завршена на 31 декември 2023
со Извештај на независниот ревизор

Содржина

	страна
Извештај на независниот ревизор	1
Финансиски извештаи	
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	3
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	9
Извештај за паричните текови	13
Извештај за промени во капиталот	15
Белешки кон финансиските извештаи	17
Прилог 1 Годишна сметка	
Прилог 2 Годишен извештај	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
СОБРАНИЕТО НА АКЦИОНЕРИ НА
ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје**

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2023 година, како и Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје заклучно со 31 декември 2023 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
СОБРАНИЕТО НА АКЦИОНЕРИ НА
ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје

Извештај за други правни и регулативни барања

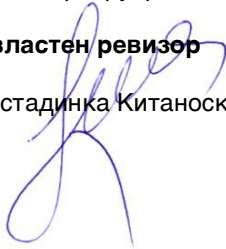
Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Скопје, 13 февруари 2024 година

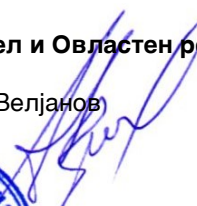
Овластен ревизор

Костадинка Китаноска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)

На 31 декември 2023 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	5	1.215.841	1.509.525
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		1.215.841	1.509.525
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	6	672.432.611	604.959.151
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		-	-
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		-	-
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	-
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА – ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	6.1	16.268.790	12.093.470
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група – подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група – подружници и заеми на друштва во група – подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		16.268.790	12.093.470
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	7	656.163.821	592.865.681
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	7.1	48.459.453	-
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		48.459.453	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	7.2	461.230.667	432.558.335
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		461.230.667	432.558.335
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	7.3	72.473.701	86.307.346
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		72.473.701	86.307.346
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	7.4	74.000.000	74.000.000
4.1 Дадени депозити	036		74.000.000	74.000.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 останати заеми	038		-	-
4.4 Останати пласмани	039		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	8	65.396.552	262.898.375
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		2.762.460	2.229.422
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		62.634.092	260.668.953
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигурен.	049		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		470.379	470.379
1. Одложени даночни средства	052		-	-
2. Тековни даночни средства	053		470.379	470.379
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054	9	123.548.692	58.732.549
И. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	9.1	76.836.390	47.535.283
1. Побарувања од осигуреници	056		76.836.390	47.535.283
2. Побарувања од посредници	057		-	-
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		-	-
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	9.2	46.712.302	11.197.266
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		6.142.409	2.863.820
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		7.905.297	6.671.944
3. Останати побарувања	066		32.664.596	1.661.502
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		15.660.491	17.805.123
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЛИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	10	3.778.955	2.258.004
1. Опрема	070		2.415.988	895.037
2. Останати материјални средства	071		1.362.967	1.362.967
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	11	11.821.536	15.547.119
1. Парични средства во банка	073		11.821.536	15.547.119
2. Парични средства во благајна	074		-	-
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	12	88.664.171	52.831.291
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		83.543.889	52.816.849
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		5.120.282	14.442
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		967.328.737	999.206.393
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	084		66.466.310	67.434.695
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	13	272.509.351	249.291.861
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	13.1	513.701.748	513.701.748
1. Запишан капитал од обични акции	087		513.701.748	513.701.748
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		(50.403)	(52.345)
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		(50.403)	(52.345)
3. Останати ревалоризациони резерви	094		-	-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	13.2	50.999.828	50.999.828
1. Законски резерви	096		50.999.828	50.999.828
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5 Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		-	-
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		315.357.370	330.522.862
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		23.215.548	15.165.492
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105	13.3	-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	14	599.904.874	688.628.953
I. Бруто резерви за преносни премии	107		279.377.939	190.992.348
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109		320.526.935	497.636.605
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		-	-
V. Бруто еквализациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		1.516.714	1.292.850
1. Резерви за вработени	115		1.516.714	1.292.850
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	15	1.212.287	830.803
1. Одложени даночни обврски	118		-	-
2. Тековни даночни обврски	119		1.212.287	830.803
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	16	71.700.964	59.161.926
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		-	-
1. Обврски спрема осигуреници	123		-	-
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		-	-
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		23.514.017	15.604.649
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		23.514.017	15.604.649
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130		48.186.947	43.557.277
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		34.844.106	30.338.515
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		-	-
3. Останати обврски	133		13.342.841	13.218.762

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		20.484.547	-
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З+С	136		967.328.737	999.206.393
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		66.466.310	67.434.695

Финансиски извештаи се разгледани и одобрени од Надзорен Одбор на Друштвото на 13 февруари 2024 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

 Г-дин Селаудин Имами
 Член на Управен Одбор

 Г-дин Ненад Стаменков
 Член на Управен Одбор

 Г-ѓа Елизабета Божиновска
 Претседател на Управен одбор

Извештај за сеопфатната добивка (Биланс на успех)

За годината која заврши на ден 31.12.2023 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200		444.966.438	331.147.303
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	17	413.436.702	312.370.720
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		527.826.632	359.125.334
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		26.537.377	17.177.596
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		88.385.591	31.806.440
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		533.038	2.229.422
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	18	20.428.897	13.459.985
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216		15.896.468	12.177.515
4. Позитивни курсни разлики	217		1.055.129	421.922
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		3.059.120	742.305
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		415.489	115.530
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		-	17.952
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		415.489	97.578
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		2.691	2.713

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕТО	223a		1.617.874	1.379.684
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	19	3.839.314	2.953.341
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	20	5.643.651	983.573
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		421.750.890	315.981.811
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	21	170.036.483	127.264.631
1. Бруто исплатени штети	228		349.752.659	117.869.320
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		1.587.448	1.723.980
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		199.053.918	196.021
5. Промени во бруто резервите за штети	232		(177.109.671)	11.193.662
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		(198.034.861)	(121.650)
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		-	-
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		-	-
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		-	-
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТ. РЕЗЕРВА ЗА ОСИГ. НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦ. РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУ, НЕТО ОД РЕОСИ. (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2. Промени во бруто матем. резерва за осиг. на живот каде инвест. ризик е на товар на осигу. – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		-	-
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		-	-
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		-	-
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	22	209.501.770	158.208.242
1. Трошоци за стекнување (253+254+255)	252	22.1	154.831.085	112.662.121
1.1 Провизија	253		153.656.818	94.058.713
1.2 Бруто плати за вработени во продажна мрежа	253a		30.521.887	28.617.278
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		1.379.420	666.697
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		(30.727.040)	(10.680.567)
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	22.2	54.670.685	45.546.121
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		1.094.340	1.598.683
2.2 Трошоци за вработените	258		21.538.050	21.036.306
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		13.434.506	12.697.412
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.260.387	1.371.424
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		5.708.805	5.799.458
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		1.134.352	1.168.012
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		-	-
2.4 Останати административни трошоци	260		32.038.295	22.911.132
2.4.1 Трошоци за услуги	260a		26.700.085	17.169.178
2.4.2 Материјални трошоци	260б		2.717.220	3.454.510
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		2.620.990	2.287.444
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+270)	261	23	1.957.849	1.377.039
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		-	-
3. Негативни курсни разлики	264		1.187.152	977.710
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		473.970	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		-	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		296.727	399.329
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	24	26.676.246	20.671.722
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		26.676.246	20.671.722
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	25	9.337.818	7.364.876
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	26	4.240.724	1.095.301
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		23.215.548	15.165.492
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		-	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	27	-	-
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		23.215.548	15.165.492
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		-	-

Извештај за паричните текови

за периодот 01.01.2023 до 31.12.2023 година

Опис на позиција	Број на позиција	Износ во денари	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
И. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)			
	300	813.523.228	385.277.890
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	468.460.761	324.169.823
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	199.043.522	147.132
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	146.018.945	60.960.935
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)			
	306	758.238.754	351.823.521
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	346.262.220	117.122.451
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	17.896.490	14.324.397
4. Надоместоци и други лични расходи	310	66.752.800	67.351.961
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	141.442.226	83.068.904
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	-	-
8. Останати одливи од редовни активности	314	185.885.018	69.955.808
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	55.284.474	33.454.369
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
И. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)			
	317	334.942.395	195.990.724
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	-	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	322.418.795	189.202.682
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	12.523.600	6.788.042

Опис на позиција	Број на позиција	Износ во денари	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
Извештај за паричните текови (продолжува)			
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	393.952.452	283.257.175
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	677.572	831.871
2. Одливи по основ на материјални средства	328	3.902.178	180.844
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентит.	330	4.175.320	650.519
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	47.939.900	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	337.257.482	281.593.941
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	59.010.057	87.266.451
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	61.650.000
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	61.650.000
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	-	-
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	61.650.000
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	-	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1.148.465.623	642.918.614
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1.152.191.206	635.080.696
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	-	7.837.918
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	3.725.583	-
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	15.547.119	7.709.201
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352) (Белешка 11)	353	11.821.536	15.547.119

Извештај за промени во капиталот

Во денари	Акционерски капитал	Преми и на емитирани акции	Резерви				Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак-)/загуба (со знак-) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
			Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви						
Состојба на 1 јануари 2022	452.051.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(260.009)	(277.162.231)	(53.360.631)	172.268.705
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2022 година – исправено	452.051.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(260.009)	(277.162.231)	(53.360.631)	172.268.05
Добивка или загуба за 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.165.492	15.165.492
Добивка или загуба за тековната 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.165.492	15.165.492
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	207.664	-	-	207.664
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	207.664	-	-	207.664
Реализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	61.650.000	-	-	-	-	-	-	-	-	(53.360.631)	53.360.631	61.650.000
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	61.650.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61.650.000
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците-покривање на загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(53.360.631)	53.360.631	-
Состојба на 31.12.2022	513.701.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(52.345)	(330.522.862)	15.165.492	249.291.861

Извештај за промените во капиталот (продолжува)												
Во денари	Резерви							Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак+)/загуба (со знак-) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
Во денари	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
Состојба на 1 јануари 2023	513.701.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(52.345)	(330.522.862)	15.165.492	249.291.861
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2023 година – исправено	513.701.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(52.345)	(330.522.862)	15.165.492	249.291.861
Добивка или загуба за 2023 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.215.548	15.165.492
Добивка или загуба за тековната 2023 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.215.548	15.165.492
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	1.942	-	-	1.942
Нереализирани добивки/загуби од мат. сред	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	1.942	-	-	1.942
Реализирани добивки/загуби од фин. влож.расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.165.492	(15.165.492)	-
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците-покривање на загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.165.492	(15.165.492)	-
Состојба на 31.12.2023	513.701.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(50.403)	(315.357.370)	23.215.548	272.509.351

Белешки кон финансиските извештаи

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) претставува акционерско друштво кое своите активности ги обавува во Република Северна Македонија.

Друштвото е 100% во сопственост на *Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft*, осигурителна компанија инкорпорирана во Австрија, која претставува матична компанија на Друштвото.

Седиштето на Друштвото е на ул. Пиринска бр.23/1-1-5, 1000 Скопје.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува ЕУР 8.359.000, поделен на 8.359 обични акции со номинална вредност на една акција од ЕУР 1.000.

Друштвото е регистрирано како акционерско друштво за обавување на неживотно осигурување како основна дејност. Предмет на работење на Друштвото е вршење на работи на неживотно осигурување во согласност со Законот за Осигурување, преку следните класи на осигурување:

Класа 1: Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода

Класа 3: Осигурувањето на моторни возила (каска)

Класа 5: Осигурувањето на воздухоплови (каска)

Класа 7: Осигурувањето на стока во превоз (карга)

Класа 8: Осигурувањето на имот од пожар и природни непогоди

Класа 9: Други осигурувања на имот

Класа 10: Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

Класа 11: Осигурувањето од одговорност од употреба на воздухоплови

Класа 12: Осигурувањето од одговорност од употреба на пловни објекти

Класа 13: Општо осигурување од одговорност

Класа 18: Осигурување на туристичка помош

На 31 Декември 2023 година, Друштвото има 94 вработени (2022: 80 вработени).

Во текот на 2023 година и до денот на одобрување на овие финансиски извештаи Управниот Одбор на Друштвото се состои од :

Елизабета Божиновска – Претседател на Управен одбор и Генерален Директор на друштвото,
Селаудин Имами – член на Управен одбор и Директор на Сектор Финансии,
Ненад Стаменков – член на Управен одбор.

На денот на доставување на овие извештаи Надзорниот Одбор на Друштвото се состои од :

Отмар Едерер - Председател на Надзорен одбор,
Марко Микиќ - член на Надзорен одбор,
Ранко Ковачевиќ - член на Надзорен одбор.

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Основи за подготвување и презентирање на финансиските извештаи

Податоците во приложените финансиски извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 107/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/2016, 30/16, 61/16, 64/18, 120/2018, 239/18, 290/2020, 215/2021 и 99/2022), Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на РМ“ бр. 27/2002, 84/2002, 98/2002, 33/2004, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/2011, 112/2011, 7/2012, 30/2012, 45/2012, 60/2012, 64/2012, 23/2013, 188/2013, 30/2014, 43/2014, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/18, 198/18, 101/2019, 31/2020 и 173/2022), подзаконската регулатива пропишана од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст “АСО”), како и во согласност со Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување („Службен весник на РМ“ бр. 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022), Правилник за методот за вреднување на ставките на билансот на состојба и изготвување на деловните биланси (Сл. весник 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020) и Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија објавени во Правилникот за водење сметководство (Службен весник бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011).

Врз основа на членот 158-с точка 1) и член 122 став (1) точка 1) од Законот за супервизија на осигурување од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, донесен е Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување. Овој правилник почна да се применува од Друштвото од 1 јануари 2011 година. Во текот на 2021 година, АСО донесе правилник за изменување и дополнување на Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на РСМ“ бр. 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021).

Придружните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (во понатамошниот текст „Правилникот“), кои во поединечни делови отстапуваат од начинот на презентација на одредени позиции во финансиските извештаи во согласност на барањата на Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 1 - Презентација на финансиските извештаи.

Раководството на Друштвото го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и нивните толкувања врз финансиските извештаи како и барањата за форматот и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Правилникот. Како резултат на тоа, раководството на Друштвото не изразува експлицитна и безрезервна изјава за усогласеноста на финансиските извештаи во однос на МСС и МСФИ, кои се применуваат во периодот прикажан во приложените финансиски извештаи.

Приложените финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен средствата класифицирани како расположливи за продажба кои се обелоденети по објективна вредност. Финансиските извештаи се изготвени врз основа на принципот на континуитет.

2.2 Управување со ризици и претпоставка на континуитет

Друштвото редовно ги следи тековните и потенцијалните ризици и континуирано и одговорно управува со нив. Механизмите кои обезбедуваат деловен континуитет во случај на влошување на ситуацијата на локално и глобално ниво се утврдени на ниво на Групацијата. Ризичниот профил на Друштвото не отстапува значајно од година во година земајќи ги предвид промените на финансискиот пазар и новите вложувања во портфолиото во текот на периодот. Ликвидноста и капиталната адекватност на Друштвото континуирано се следи и е оценета како соодветна. Како резултат на тоа, може да се заклучи дека примената на претпоставката на континуитет е исто така соодветна.

Обезвреднување и мерење на објективна вредност на финансиски средства

Нема значајни промени на финансискиот пазар во текот на 2023 година кои би предизвикале промени во мерењето на финансиските средства како и преоценка на соодветноста на објективната вредност и проценка на евентуално обезвреднување на вложувањата кои се класифицираат како расположливи за продажба.

2.3 Користење на проценки и расудувања

Презентацијата на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, бара користење на најдобри можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Друштвото, кои имаат ефекти на презентираниите вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Проценките и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период или пак во периодот на проценка и идните периоди ако ревидираната проценка има влијание на двата периоди - тековниот и идниот период.

Информациите во однос на значајните области за кои постои неизвесност врз основа на проценка и критичните проценки во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во финансиските извештаи се наведени во Белешка 4.

2.4 Функционална и известувачка валута

Презентираните финансиски извештаи се искажани во македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Друштвото.

Финансиските извештаи на Друштвото се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката 3 кон финансиските извештаи.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Класификација на договорите за осигурување

Договорите за осигурување се дефинираат како договори со кои Друштвото прифаќа значаен осигурителен ризик при отпочнувањето на договорот, согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен иден осигурен настан неповолно влијае на осигуреникот.

Важноста на осигурителниот ризик зависи истовремено од веројатноста на осигурителниот настан и степенот на потенцијалниот ефект.

Кога еден договор ќе биде класифициран како договор за осигурување, тој важи како таков до истекот на неговиот рок на важност, односно се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат, дури и ако осигурителниот ризик значајно се намали во текот на тој период.

Раководството на Друштвото верува дека сите склучени договори со осигурениците и договорите за реосигурување се во согласност со дефиницијата за договори за осигурување.

3.2 Признавање на приходи

Бруто приходи од премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци по основ на премии. Бруто полисираните (запишаните) премии се намалуваат за износот на вратените и поништени претходно полисирани премии во пресметковниот период.

Заработениот дел од премиите се признава како приход, кој се утврдува за периодот на покриеноста на соодветната полиса, односно во периодот од датумот на настанувањето на ризикот до моментот на времетраењето на обештетувањето, врз основа на моделот на превземен ризик.

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија, користејќи го дневниот про-рата метод во однос на вкупните денови на осигурувањето (“про-рата-темпорис” методата). Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик.

Приходи од камати

Приходите од камати се признаваат во добивката за годината како што настануваат, земајќи го предвид ефективниот принос на средствата или применливата каматна стапка.

3.3 Трошоци и обврски по основ на штети од осигурувањето

Настанатите, пријавените и исплатените штети

Настанатите, пријавените и исплатените штети, се признаваат како трошок врз основа на фактички исплатените износи на осигурениците кои ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на штетите коишто произлегуваат од настани што се случиле во текот на годината и се еднакви на износите утврдени на пресметковна основа бидејќи настануваат во истиот сметководствен период.

Настанатите, пријавени и неисплатени штети

Настанатите, пријавени и неисплатени штети, до крајот периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата. Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето и подмирувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

Резервациите за настанатите, но непријавени штети се пресметуваат на секој период на известување во согласност со интерните правила на Друштвото и Правилникот за минималните стандарти за пресметка на техничките резерви, усвоен од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Други технички резерви се издвојуваат за планираните идни обврски и ризици од поголеми штети кои произлегуваат од осигурително покритие за одговорност на одредени ризици и обврски согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото спроведува тест на адекватноста на обврските на секој датум на известување во согласност со МСФИ 4, со цел да процени дали неговите признаени обврски од осигурување се адекватни. Друштвото изврши пресметка на дополнителните потребни резерви за неистечени ризици, на нето основа по класа на осигурување. Врз основа на овој тест, Друштвото во текот на 2017 год издвои дополнителна резерва за неистечени ризици како надолнување на резервата за преносни премии.

3.4 Премии од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување во нормалниот тек на работењето. Реосигурувањето Друштвото го обавува преку своето матично друштво, кое ги склучува договорите за реосигурување на ниво на Групацијата и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Премиите за реосигурување се признаваат како намалување на бруто приходите од премија во текот на периодот покриен со реосигурувањето во согласност со очекуваното однесување на реосигурителниот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување која се однесува за последователниот период, не се признава како расход туку се третира како незаработен дел од премијата за реосигурување на крајот на периодот на известување и е вклучен како одбитна ставка на резервирањата на преносната премија.

3.5 Одложени трошоци за стекнување

Врз основа на измените во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и деталната содржина на годишниот извештај (сл.весник бр.170/2019) и Правилникот за измена и дополнување на Правилникот за контен план на друштвата за осигурување и реосигурување (Сл.весник бр.303/2021), Агенцијата за супервизија на осигурување пропиша нов метод за пресметка на одложените трошоци за стекнување кој треба да се применува од 1 Јануари 2022 година. Новата методологија содржи појаснувања во однос на трошоците кои може да се користат при пресметка на одложените трошоци за стекнување (ДАК).

Согласно измените Друштвото треба да ја признае провизијата на договорна основа во согласност на бруто полисирана премија и врши нивно одлагање конзистентно на тој основ.

Трошоците за стекнување вклучуваат трошоци за провизија, вариабилниот дел на бруто плати за вработени во внатрешната продажна мрежа и трошоците за печатење на полиси за осигурување.

Горенаведените трошоци за стекнување се капитализираат и се одбиваат од трошоците во однос на признаениот приход од премија. Трошоците за стекнување се поврзуваат со соодветните приходи од премија, преку нивно распределување по класи на осигурување. Овој начин е конзистентен на начинот на кој Друштвото ги признава приходите од полисирана премија.

3.6 Износи искажани во странска валута

Трансакциите извршени во странски валути се евидентираат според курсот кој важи на денот на трансакцијата. На секој известувачки датум, паричните средства искажани во странски валути се преведуваат во денари по курсот на Народна Банка на Република Северна Македонија на крајот на периодот на известување. Позитивните и негативните курсни разлики што произлегуваат од трансакциите во странски валути се вклучуваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат.

	2023	2022
	МКД	МКД
1 ЕУР	61.4950	61.4932
1 УСД	55.6516	57.6535

3.7 Оданочување

Тековен данок

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено, од страна на даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% (2022:10%) се пресметува на утврдената добивка за периодот, корегирани за одредени даночно непризнаени расходи, согласно законските одредби (2022:10%).

Одложен данок

Одложениот данок се признава на разликата помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната соодветна даночна основа употребена при пресметката на оданочливата добивка, и се евидентира со примена на методот на обврска. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики и одложено даночно средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во обем во кој што постои

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
Преглед на значајни сметководствени политики (продолжува)*

веројатност дека ќе постои добивка којашто ќе биде предмет на оданочување и во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночните стапки (и закони за даноци) коишто важат на крајот на периодот на известување. На 31 декември 2023 и 2022 година не постојат оданочиви или одбитни временски разлики и последователно, во овие финансиски извештаи не се признати никакви одложени даноци.

Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од осигурување како и другите приходи кои Друштвото ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата, доколку е применливо; побарувањата се искажани без ДДВ, а обврските се искажани со вклучен ДДВ.

3.8 Користи за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто плати и нето платите се плаќаат од страна на Друштвото во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси претставуваат дефинирани планови за бенефиции и се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги. Не постојат дополнителни обврски според овие планови.

Во согласност со законските барања, Друштвото има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Друштвото за 2023 година има евидентирано резервација за трошоци за пензионирање согласно пресметката од актуарот во износ од 1.516.714 денари (2022: 1.292.850 денари).

3.9 Наеми

Оперативен наем

Плаќањата за оперативниот наем се признаваат како трошок во добивката или загубата на праволинска основа во периодот за кој трае наемот.

Финансиски наем

Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.10 Опрема и нематеријални средства

Опремата и нематеријалните средства се евидентираат по набавната вредност намалена за акумулираната депрецијација и амортизација, и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои.

Почетното признавање ги вклучува фактурната вредност, увозните царински трошоци, други давачки при набавката кои се без право на враќање и сите други трошоци кои се прават со цел средството да се стави во работна состојба. Купениот софтвер кој е интегрален дел од функционалноста на соодветната опрема не се капитализира како дел од таа опрема, туку поодделно се прикажува како нематеријално средство.

Трошоците за редовно одржување и поправки на опремата се евидентираат во добивката или загубата во моментот на нивното настанување.

Депрецијацијата и амортизацијата се пресметуваат на набавната вредност на средството, земајќи го во предвид проценетиот век на користење, со употреба на праволиниска метода. Проценетиот корисен век на средството и применетиот метод на депрецијација и амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година, и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на депрецијација и амортизацијата.

Процентите годишни стапки на депрецијација и амортизација на опремата и нематеријалните средства се како што следи:

Компјутери	25%
Опрема и мебел	10% - 25%
Моторни возила	25%
Нематеријални средства	25%

Кога амортизираните средства се ставаат надвор од употреба, или на било кој начин се отуѓуваат, соодветната набавна вредност и исправката на вредноста се елиминираат од соодветните сметки.

Капиталните добивки или загуби реализирани со отуѓувањата се признаваат како приход или трошок.

Средства земени под наем - наемател

Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.11 Загуби поради оштетување на материјалните средства

На крајот на периодот на известување, Друштвото ги преоценува сметководствените вредности на своите материјални средства за да утврди дали постојат навестувања дека дошло до загуби како резултат на намалување на вредноста на средствата. Ако постојат такви навестувања, се проценува надоместувачката вредност на средствата за да се утврдат евентуалните загуби поради оштетување. Доколку не е во можност да се процени надоместувачката вредност на поединечно средство, Друштвото го проценува надоместувачкиот износ на единицата која генерира парични текови а на која тоа средство и припаѓа.

Надоместувачката вредност е нето продажната цена или вредноста во употреба, во зависност од тоа која е поголема. За потребите на проценката на вредноста во употреба, се дисконтираат проценетите идни парични приливи до нивната сегашна вредност со примена на дисконтна стапка пред оданочување која ја одразува сегашната пазарна процена на временската вредност на парите и ризикот кој е специфичен за тоа средство.

Ако проценетиот надоместувачки износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) е помал од сметководствената вредност, во тој случај сметководствената вредност на тоа средство (или на единицата која генерира парични текови) се намалува до надоместувачкиот износ. Загубите поради оштетување се признаваат веднаш како расход.

При последователното сторнирање на загубата поради оштетување, сметководствениот износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) се зголемува до ревидираниот проценет надоместувачки износ на тоа средство, при што поголемата сметководствена вредност не ја надминува сметководствената вредност која би била утврдена доколку во претходните години не би дошло до признаени загуби поради оштетување на тоа средство.

На ден 31 декември 2023 година, врз основа на проценка на Раководството на Друштвото, не постојат индикации за оштетување на вредноста на основните средства.

3.12 Финансиски средства

Класификација

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Со состојба на 31 Декември 2023 и 2022 година Друштвото ги има класифицирано уделите од инвестициски фондови во оваа категорија, односно како хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување.

Финансиски средства чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2023 Друштвото нема евидентирано вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање (2022: нема евидентирано вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање).

Кредити и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година Друштвото ги класифицира парите и паричните еквиваленти, побарувањата од осигуреници и останатите побарувања од непосредни работи, орочените депозити во домашни банки, средствата од реосигурување и вложувањата во заеднички контролирани ентитети како кредити и побарувања.

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Со состојба на 31 декември 2023 година Друштвото ги класифицира обврзниците како финансиски средства расположливи за продажба.

Заеднички контролиран ентитет е заедничко вложување кое инволвира основање на акционерско друштво, партнерство или друг ентитет во којшто секој учесник во заедничкото вложување има учество. Ентитетот работи на ист начин како и другите ентитети, освен што договорниот аранжман помеѓу учесниците во заедничкото вложување воспоставува заедничка контрола над економската активност на ентитетот. Заедничка контрола е договорна согласност за делење на контролата над економската активност, и постои само кога стратешките финансиски и оперативни одлуки поврзани со активноста бараат едногласна согласност од страните кои ја делат контролата (учесниците во заедничко вложување). Учесникот во заедничко вложување го признава своето учество во заеднички контролираниот ентитет користејќи ја методата на главнина.

Класификација на финансиските обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон реосигурители, обврски по основ на осигурување и останати обврски. Истите се евидентирани по нивна објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање

Друштвото почетно ги признава кредитите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски почетно се признаваат на датумот на тргување на којшто Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот. Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната набавна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
Преглед на значајни сметководствени политики (продолжува)*

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Последователно мерење на финансиски средства

По почетното признавање, Друштвото ги мери расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на извештајот на финансиската состојба.

Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од оштетување, кои се признаваат во добивките и загубите во периодот во кој се јавуваат.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

Оштетување на финансиски средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

Друштвото редовно врши вреднување на ставките од билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) согласно Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Друштвото ги класифицира своите побарувања во соодветни групи по основ на премија за осигурување, побарувања по основ на регрес и останати побарувања во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето и останати побарувања.

Врз основа на таа класификација, со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
Преглед на значајни сметководствени политики (продолжува)*

Ризична категорија	Период на доцнење на датумот на финансиските извештаи	% на исправка на вредност
Категорија А	до 30 дена	0%
Категорија Б	од 31 до 60 дена	10%
Категорија В	од 61 до 120 дена	31%
Категорија Г	од 121 до 270 дена	51%
Категорија Д	од 271 до 365 дена	71%
Категорија Ѓ	над 365 дена	100%

Депризнавање на финансиски средства

Друштвото депризнава финансиските средства само во случај кога договорните права за средството истекуваат или се пренесува финансиското средство и соодветно сите ризици и права кои произлегуваат од сопственоста на друг ентитет.

3.13 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Не постојат финансиски обврски кои би се класифицирале како сопственички инструменти, бидејќи Друштвото не склучило било каков договор со којшто се обезбедува право на учество во остатокот на нето средствата на Друштвото по одземање на сите негови обврски.

Финансиските обврски се класифицирани како обврски спрема добавувачите, останати обврски и субординирани обврски.

Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврските спрема добавувачи и другите обврски се прикажани според нивната номинална вредност.

Обврски за настанати пријавени штети

Овие обврски се признаваат врз основа на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

Депризнавање на финансиски обврски

Друштвото ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

3.15 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на доспевање пократок од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

3.16 Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Трошоците директно поврзани со издавање на инструменти на главнина се признаваат како намалување на почетното мерење на инструментот на главнина.

Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот.

Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни и ревалоризациони резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

3.17 Нетирање

Средствата, обврските, приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиската состојба, односно извештајот за сеопфатната добивка само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи, и кога тоа е дозволено со стандардите и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

3.18 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

- а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;
- б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;
- в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице.

Поврзани лица вклучуваат:

- а) членови на потесно семејство;
- б) членови на орган на управување, надзорен орган или прокуррист, како и членови на нивното потесно семејство;
- в) лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;
- г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;
- д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани.

4. КРИТИЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Презентацијата на финансиските извештаи, бара од Раководството на Друштвото да користи најдобро можни проценки и разумни претпоставки, кои имаат ефект на презентираниите вредности на средствата и обврските, обелоденувањето на потенцијалните побарувања и обврски на денот на составувањето на финансиските извештаи, како и на приходите и расходите во текот на периодот на известувањето. Овие проценки и претпоставки се засновани на информации кои се расположливи на денот на составување на финансиските извештаи. Подолу се наведени клучните претпоставки што се однесуваат на иднината и други извори на несигурност при вршење на проценките на крајот на периодот на известување, коишто ги зголемуваат ризиците за значајни прилагодувања на сметководствената вредност на средствата и обврските.

Проценка на настанати, пријавени и неисплатени штети

Секоја пријавена штета се проценува поединечно од страна на Друштвото земајќи ги во предвид околностите при настанување на штетата, достапните информации и искуството на Друштвото за големината и износот на сличните штети. Проценките на резервациите за овие штети базираат на информациите кои се достапни во моментот на проценката, меѓутоа конечната обврска по штетите може да варира како резултат на дополнителни промени на расположливите информации кои настанале од моментот на проценката до моментот на конечната исплата и ликвидирање на штетата.

Проценка на резервациите за настанати непријавени штети

Резервациите за настанати непријавени штети се прават со примена на Chain-Ladder методата и со примена на други методи превземени од искуството на Групацијата за ваков тип на проценки. Износите за проценетите настанати непријавени штети може да се разликуваат во однос на пријавените штети во наредниот период.

Исправка на вредноста на побарувањата

Исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби како резултат на неможноста купувачите да ги исполнат своите обврски, применувајќи релевантни одлуки на Раководството. При утврдување на адекватноста на исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања, проценката е заснована на старосна анализа на побарувањата за премии, историските отписи, кредитните способности на клиентите и промените во условите на продажба. Ова вклучува и претпоставки за идното однесување на клиентите и соодветните идни наплати од нив. Раководството на Друштвото верува дека не е потребна дополнителна исправка.

Објективна вредност

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на побарувањата како и на другите финансиски средства и обврски со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации. Како резултат на ова објективната вредност не може веродостојно да се одреди во отсуство на активен пазар. Мислење на Раководството е дека, обелоденетите сметководствени вредности се валидни, во однос на тековните услови на пазарот.

Обврска спрема Националното Биро за Осигурување

Во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото, како и останатите осигурителни друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, има обврска кон Националното Биро за Осигурување во поглед на штетите кои произлегуваат од моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Исто така, во случај на ликвидирање на било кое од осигурителните друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, Друштвото заедно со останатите друштва е обврзано да учествува со свое учество во неисплатените штети кои произлегуваат од моторни возила.

Корисен век на средствата

Одредувањето на корисниот век на средствата се заснова на искуството за слични такви средства, како и очекуваниот технолошки развој и промени во пошироката економија, индустриските фактори или локалните пазари. Соодветноста на проценките на корисните векови на средствата редовно се прегледуваат за значајни промени во употребените претпоставки.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер
Набавна вредност	
На 01 јануари 2022	10.875.606
Зголемување	831.871
На 31 Декември 2022	11.707.477
На 01 јануари 2023	11.707.477
Зголемување	370.518
На 31 Декември 2023	12.077.995
Акумулирана депрецијација	
На 01 јануари 2022	9.059.939
Депрацијација за годината	1.138.013
На 31 Декември 2022	10.197.952
На 01 јануари 2023	10.197.952
Депрецијација за годината	664.202
На 31 Декември 2023	10.862.154
Нето евидентирана вредност	
На 01 јануари 2022	1.815.667
На 31 Декември 2022	1.509.525
На 31 Декември 2023	1.215.841

Залог врз нематеријални средства

На 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото нема дадено нематеријални средства под залог и истите во целост се користат за вршење на дејност на Друштвото.

6. ВЛОЖУВАЊА

6.1 Вложувања во заеднички контролирани ентитети

На 31 декември 2023 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 16.268.790 денари (2022: 12.093.470 денари) се однесуваат на основачки удел во Национално Биро за Осигурување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија. Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебни сметки во банки. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на неговото работење со осигурување на моторни возила.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

7. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	2023	2022
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (нето вредност)	48.459.453	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	461.230.667	432.558.335
Финансиски вложувања за тргување	72.473.701	86.307.346
Депозити, заеми и останати пласмани	74.000.000	74.000.000
Вкупно	656.163.821	592.865.681

7.1 Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување

	2023	2022
Државни записи со рок на достасување до една година	50.000.000	-
Акумулирана амортизација	(1.540.547)	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	48.459.453	-
Котирани	-	-
Некотирани	48.459.453	-
Вкупно	48.459.453	-

На 31 декември 2023 година Друштвото има финансиски вложувања чувани до достасување во државни записи со рок на доспевање до 1 година (2022: нема) и каматни стапки од 4,25% (2022: нема).

7.2 Финансиски вложувања расположливи за продажба

	2023	2022
Државни обврзници со рок на достасување над една година	461.230.667	432.558.335
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	461.230.667	432.558.335
Котирани	-	-
Некотирани	461.230.667	432.558.335
Вкупно	461.230.667	432.558.335

На 31 декември 2023 година Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во државни обврзници, со рок на доспевање од 7 до 30 години, (2022: 432.558.335) и каматни стапки од 1,625% до 5,9% (2022: од 1,625% до 4,1%).

7.3 Финансиски вложувања за тргување

Со состојба на 31 декември 2023 година, финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Нивната објективна вредност со состојба на 31 декември 2023 година изнесуваше 72.473.701 денари (2022: 86.307.346 денари) усогласена според вредноста на нето имотот по удел на Фондовите на тој датум.

Во текот на 2023 година, Друштвото од промена на објективната вредност на вложувањата кои се чуваат за тргување, оствари приход во вкупен износ од 3.059.120 денари (2022: 742.305 денари) (белешка 18). Во текот на 2023 година, Друштвото има остварено приходи од реализирана продажба на удели во отворени инвестициски фондови во вкупен износ од 415,489 денари (2022: 115,530 денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

7.4 Депозити, заеми и останати пласмани

	2023	2022
Орочени депозити во домашни банки (во денари)	74.000.000	74.000.000
Останати пласмани	-	-
Вкупно	74.000.000	74.000.000

На 31 декември 2023 година Друштвото има вложувања во депозити во домашни банки кои имаат рок на доспевање од 36 месеци (2022: до 36 месеци) и каматни стапки од 1,0% до 3,5% (2022: 1,0% до 1,8%).

8. ДЕЛ ЗА СОСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2023	2022
Бруто резерва за преносна премија		
Состојба на 01 Јануари	2.229.422	-
Движење во тековна година (Белешка 17)	533.038	2.229.422
Состојба на 31 Декември (Белешка 14)	2.762.460	2.229.422
Бруто резерви за штети		
Состојба на 01 јануари	260.668.953	260.790.603
Движење во тековна година (Белешка 21)	(198.034.861)	(121.650)
Состојба на 31 Декември (Белешка 14)	62.634.092	260.668.953
Дел за реосигурување во бруто технички резерви (Белешка 14)	65.396.552	262.898.375

9. ПОБАРУВАЊА

Побарувањата се прикажани во бруто износ намалени за исправката на вредноста на побарувањата од договори за осигурување во согласност со Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

	2023	2022
Побарувања од непосредни работи во осигурување	110.206.652	77.816.938
Исправка на вредност	(33.370.262)	(30.281.655)
	76.836.390	47.535.283
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	22.356.159	17.812.893
Исправка на вредност	(16.213.750)	(14.949.073)
	6.142.409	2.863.820
Побарувања за финансиски вложувања	7.905.297	6.671.944
Останати побарувања	35.062.097	3.664.244
Исправка на вредност	(2.397.501)	(2.002.742)
	32.664.596	1.661.502
Вкупно	123.548.692	58.732.549

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

9.1 Побарувања од непосредни работи во осигурувањето

	2023	2022
Побарувања од осигуреници	110.206.652	77.816.938
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(33.370.262)	(30.281.655)
	76.836.390	47.535.283

На 31 декември 2023 година, Друштвото изврши проценка на наплатливоста на салдото на побарувања на премија од осигуреници, врз чија основа изврши отпис поради ненаплатливост на истите во износ од 6.249.211 денари (2022: 2.466.295 денари).

Анализата на старосната структура на побарувања од осигуреници со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
Недоспеани побарувања	21.487.060	11.860.090
	21.487.060	11.860.090
Доспеани побарувања		
до 30 дена	21.340.244	18.236.393
31-60 дена	15.038.812	8.526.552
61-120 дена	20.447.595	6.566.685
121-270 дена	11.174.703	9.342.435
270-365 дена	3.067.967	2.262.406
над 365 дена	17.650.271	21.022.377
Доспеани побарувања	88.719.592	65.956.848
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	-33.370.262	-30.281.655
Вкупно	76.836.390	47.535.283

Движењето на сметката на исправка на вредност на побарувања од осигуреници за 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 1 јануари	30.281.655	25.383.074
Дополнителна исправка за годината (Белешка 25)	15.265.556	13.195.159
Ослободување на исправка за годината (Белешка 25)	(5.927.738)	(5.830.283)
Отпис на побарувања	(6.249.211)	(2.466.295)
На 31 декември	33.370.262	30.281.655

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

9.2 Останати побарувања

	2023	2022
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	22.356.159	17.812.893
Исправка на вредност	(16.213.750)	(14.949.073)
	6.142.409	2.863.820
Побарувања за финансиски вложувања	7.905.297	6.671.944
Останати побарувања	35.062.097	3.664.244
Исправка на вредност	(2.397.501)	(2.002.742)
	32.664.596	1.661.502
Вкупно	46.712.302	11.197.266

Во текот на 2023 година, Друштвото изврши проценка на наплатливоста на салдото на регресни побарувања, врз чија основа не изврши отпис поради ненаплатливост на истите (2022: - денари).

Движењето на сметката на исправка на вредност на останати побарувања во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 1 јануари	16.951.815	17.189.182
Дополнителна исправка за годината (Белешка 26)	1.774.281	915.322
Ослободување на исправка за годината (Белешка 26)	(114.845)	(1.152.889)
Отпис на побарувања	-	-
На 31 декември	18.611.251	16.951.815

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

10. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ)

	Опрема и канцелари ски мебел	Компјутери	Моторни возила	Останати средства	Мат.сред. под фин.лизи.	Вкупно
Набавна вредност						
На 01 јануари 2022	3.057.580	4.592.104	2.710.548	2.318.254	1.847.228	14.525.713
Зголемување	52.992	37.430	-	-	-	90.422
Расходување	-	-	-	-	-	-
На 31 Декември 2022	3.110.572	4.629.534	2.710.548	2.318.254	1.847.228	14.616.135
На 01 јануари 2023	3.110.572	4.629.534	2.710.548	2.318.254	1.847.228	14.616.135
Зголемување	1.370.572	580.517	-	-	-	1.951.089
Продажби и расходување	1.349.495	690.435	-	708.153	-	2.748.084
На 31 Декември 2023	3.131.649	4.519.615	2.710.548	1.610.100	1.847.228	13.819.140
Акумулирана амортизација						
На 01 јануари 2022	2.897.863	3.552.724	2.710.548	889.099	1.847.228	11.897.462
Амортизација за годината	105.638	316.489	-	38.543	-	460.670
Расходување	-	-	-	-	-	-
На 31 Декември 2022	3.003.501	3.869.213	2.710.548	927.642	1.847.228	12.358.132
На 01 јануари 2023	3.003.501	3.869.213	2.710.548	927.642	1.847.228	12.358.132
Амортизација за годината	53.337	350.222	-	26.579	-	430.138
Продажби и расходување	1.349.495	690.435	-	708.153	-	2.748.084
На 31 Декември 2023	1.707.342	3.528.999	2.710.548	246.068	1.847.228	10.040.186
Нето евидентирана вредност						
На 01 јануари 2022	159.717	1.039.380	-	1.429.155	-	2.628.252
На 31 Декември 2022	107.071	760.321	-	1.390.612	-	2.258.004
На 31 Декември 2023	1.424.306	990.616	-	1.364.033	-	3.778.955

Залог врз опрема

На 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото нема дадена опрема и возила под залог и истите во целост се користат за вршење на дејноста на Друштвото.

11. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2023	2022
Парични средства во банка	11.821.536	15.547.119
Благајна	-	-
Вкупно	11.821.536	15.547.119

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

12. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	2023	2022
Одложени трошоци за премија-стекнување (Белешка 22)	83.543.889	52.816.849
Останати одложени трошоци	5.120.282	14.442
Вкупно	88.664.171	52.831.291

Согласно законските измени, Друштвото ги одложува само директните трошоци (трошоци за провизија, вариабилниот дел на бруто плати за вработени во внатрешната продажна мрежа и трошоците за печатење на полиси за осигурување) кои можат непосредно да се поврзуваат со конкретни полиси и кои не би настанале доколку не се склучат полиси на осигурување.

13. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

13.1 ЗАПИШАН КАПИТАЛ

На 31 декември 2023 година акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 8.359 (2022: 8.359) обични акции со номинална вредност од 1,000 ЕУР по акција, односно 513.701.748 денари. Секоја акција има право на еден глас, на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата од ликвидационата, односно стечајната маса. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година акционерската структура на Друштвото е како што следи:

	% од акциите со право на глас
GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG GRAZ AUSTRIA	100%
	100%

	2023	Бр.на акции 2022	Запишан капитал во денари	
			2023	2022
Состојба на 1 јануари	8.359	7.359	513.701.748	452.051.748
Запишани акции во текот на годината	-	1.000	-	61.650.000
Состојба на 31 декември	8.359	8.359	513.701.748	513.701.748

13.2 ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ

Резерви за сигурност

Во согласност со Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото е должно да издвојува во резервите за сигурност најмалку една третина од остварената добивка во годината (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од предходни години). Кога овие резерви ќе надминат 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексит на пораст на цените на мало, Друштвото не е должно да издвојува од добивката за резервите за сигурност.

Резервите за сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подлог временски период.

Со состојба на 31 декември 2023 година, резервите за сигурност изнесуваат 40.585.544 денари (2022: 40.585.544 денари).

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)*

Општа Резерва

Во согласност со локалната законска регулатива, Друштвото до 31 декември 2011 беше обврзано секоја година да издвојува задолжителна општа резерва, која се формира со одземање на 15% од нето добивката. Издвојувањето се врши се до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на една петтина од основната главнина. До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загубата, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи за исплата на дивиденди.

Согласно измените и дополнувањата на Законот за супервизија од 2011 година, се укинува обврската на Друштвото да пресметува и издвојува задолжителна општа резерва согласно Законот за трговски друштва.

Со состојбата на 31 декември 2023, општата резерва изнесува 10.414.284 денари (2022: 10.414.284 денари).

Дивиденда

Во текот на 2023 година, Друштвото не исплати дивиденда (2022: нема).

13.3 СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ

Со состојба на 31 декември 2023 година, нема евидентирано субординирани обврски, (2022: нема).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

14. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, бруто техничките резерви на Друштвото се состојат од следниве видови резерви: бруто резерви за преносни премии, резерви за штети и бруто еквализациони резерви.

	2023			2022		
	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Настанати, пријавени штети	204.813.776	(38.582.793)	166.230.983	270.380.623	(116.493.459)	153.887.164
Настанати, но непријавени штети	115.713.158	(24.051.298)	91.661.860	227.255.982	(144.175.494)	83.080.488
Бруто еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-
Преносна премија	279.377.939	(2.762.460)	276.615.479	190.992.348	(2.229.422)	188.762.926
Состојба на 31 декември	599.904.873	(65.396.552)	534.508.322	688.628.953	(262.898.375)	425.730.578

Резерви за штети

	2023			2022		
	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Состојба на 01 јануари	497.636.605	(260.668.953)	236.967.652	486.442.943	(260.790.603)	225.652.340
Резерви за настанати, пријавени штети (белешка 21)	(65.566.845)	77.910.665	12.343.820	132.876.350	(33.832.270)	99.044.080
Резерви за настанати, но непријавени штети (белешка 21)	(111.542.826)	120.124.196	8.581.370	(121.682.688)	33.953.920	(87.728.768)
Останати технички резерви за неистечен ризик	-	-	-	-	-	-
Еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	320.526.934	-62.634.092	257.892.842	497.636.605	(260.668.953)	236.967.652

Преносна премија

	2023			2022		
	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Состојба на 01 јануари	190.992.348	(2.229.422)	188.762.926	159.185.908	-	159.185.908
Полисирана премија во тековна година (Белешка 17)	527.826.632	(26.537.377)	501.289.255	359.125.334	(17.177.596)	341.947.738
Заработената премија во тековната година	(439.441.041)	26.004.339	(413.436.702)	(327.318.894)	14.948.174	(312.370.720)
Состојба на 31 декември	279.377.939	(2.762.460)	276.615.479	190.992.348	(2.229.422)	188.762.926

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)*

Бруто технички резерви (продолжува)

Настанатите, пријавени и неисплатени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2023	2022
Автоодговорност	144.599.231	115.128.292
Каско	4.441.938	3.654.144
Имот	681.018	548.782
Незгода	2.108.102	3.174.519
Зелена карта	51.107.445	146.342.471
Здравствено патничко осигурување	1.742.332	1.532.415
Одговорност	133.710	-
Вкупно	204.813.776	270.380.623

Настанати, но непријавени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2023	2022
Автоодговорност	86.190.431	71.081.017
Каско	230.033	153.102
Имот	50.488	50.670
Незгода	3.228.004	2.543.351
Зелена карта	25.214.078	153.125.739
Здравствено патничко осигурување	708.909	175.875
Одговорност	94.214	126.228
Вкупно	115.713.158	227.255.982

Преносната премија по класи на осигурување е прикажана во следната табела:

	2023	2022
Автоодговорност	203.005.506	142.368.300
Зелена карта	47.815.022	30.156.300
Гранични полиси	311.222	59
Здравствено патничко осигурување	810.436	486.527
ЦМР	28.628	-
Каско	-	6.436.255
Осигурување на имот	10.204.525	2.628.987
Одговорност	3.122.074	227.288
Стока во транспорт	268.414	-
Лична незгода	-	8.688.632

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Бруто технички резерви (продолжува)

Според правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, за 2023 и 2022 година се вкалкулирани и резерви за индиректни трошоци за обработка на штети.

Во текот на 2023 год. Друштвото има издвоено Резерви за неистечени ризици во износ од 2.827.948 МКД (2022: 241.841 МКД).

15. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	2023	2022
Одложени даночни обврски	-	-
Тековни даночни обврски	1.212.287	830.803
Вкупно	1.212.287	830.803

Тековните даночни обврски претставуваат главно даноци за агентските провизии.

16. ОБВРСКИ

	2023	2022
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	23.514.017	15.604.649
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	34.844.106	30.338.515
Обврски по основ на финансиски лизинг	-	-
Останати обврски	13.342.841	13.218.762
Вкупно	71.700.964	59.161.926

Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување во износ од 23.514.017 денари (2022: 15.604.649 денари) се однесуваат на обврски кон реосигурителот GRACER VEKSELSAITIGE Graz Austria.

Останати обврски од непосредни работи на осигурување

	2023	2022
Обврски по основ на учество во Гарантен Фонд	4.175.320	650.519
Обврски за судски трошоци по основ на регрес од НО	252.531	178.827
Обврски по основ на провизија на друштва за застапување	155.428	-
Обврски по основ на провизија на застапници во осигурувањето	584.697	2.616.751
Обврски по основ на провизија на осигурително брокерски друштва	2.026.930	5.347.051
Обврски по основ на провизија на останати субјекти	6.189.627	5.603.820
Обврски по основ на противпожарен придонес	648.813	976.572
Обврски по основ на останати законски пропишани давачки	2.789.481	1.914.165
Обврски за примани аванси по основ на надомест на штети	18.021.279	13.050.810
Вкупно	34.844.106	30.338.515

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Обврски (продолжува)

Останати обврски

	2023	2022
Обврски спрема вработените	4.637.608	4.585.155
Обврски спрема добавувачи во земја	780.025	907.404
Обврски спрема добавувачи во странство	2.099.028	1.737.751
Останати краткорочни обврски, други	5.826.180	5.988.453
Вкупно	13.342.841	13.218.762

17. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)

Година што завршува на 31 декември 2023

	Бруто полисирана премија (Белешка 14)	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување (Белешка 14)	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 8)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	368.177.406	60.637.205	17.013.481	-	290.526.720
Гранични полиси	2.430.282	311.163	-	-	2.119.119
Зелен картон	103.312.656	17.658.721	4.740.419	-	80.913.516
Здравствено осигурување	4.935.084	323.909	-	-	4.611.175
Осигурување на имот	5.627.489	493.089	4.783.477	533.038	883.961
Каско осигурување	18.370.107	3.768.270	-	-	14.601.837
Лични незгоди	24.325.215	5.123.480	-	-	19.201.735
ЦМР	48.894	28.628	-	-	20.266
Стока во транспорт	-	-	-	-	-
Одговорност	599.499	41.126	-	-	558.373
ВКУПНО	527.826.632	88.385.591	26.537.377	533.038	413.436.702

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Заработена премија (нето приходи од премија) (продолжува)

Година што завршува на 31 декември 2022

	Бруто полисирана премија (Белешка 14)	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување (Белешка 14)	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 8)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	258.366.792	19.889.020	10.390.927	-	228.086.845
Гранични полиси	-	(131.819)	-	-	131.819
Зелен картон	65.570.727	8.085.020	2.632.815	-	54.852.892
Здравствено осигурување	2.932.966	53.379	-	-	2.879.587
Осигурување на имот	4.765.194	349.993	4.153.854	2.229.422	2.490.769
Каско осигурување	11.126.176	2.218.394	-	-	8.907.782
Лични незгоди	15.876.567	1.376.381	-	-	14.500.186
ЦМР	-	8.945	-	-	(8.945)
Стока во транспорт	-	-	-	-	-
Одговорност	486.912	(42.873)	-	-	529.785
ВКУПНО	359.125.334	31.806.440	17.177.596	2.229.422	312.370.720

18. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2023	2022
Приходи од камати		
Приходи од камати од дадени депозити	2.214.712	954.775
Приходи од камата од хартии од вредност	13.415.691	11.092.589
Приходи од вложени средства во Гарантен Фонд	266.065	130.151
	15.896.468	12.177.515
Позитивни курсни разлики		
Позитивни курсни разлики	1.055.129	421.922
	1.055.129	421.922
Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност) (белешка 7.3)	3.059.120	742.305
Зголемување на вредноста на вложувањата	2.691	2.713
Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања	415.489	115.530
	3.477.300	860.548
Вкупно	20.428.897	13.459.985

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

19. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2023	2022
Приходи од Гарантен Фонд по основ на надомест за обработка на штети од неосигурани и непознати моторни возила	313.650	458.175
Приходи од Гарантен Фонд по основ на реализирани регресни побарувања (вонсудски и судски)	3.071.378	1.971.880
Приходи од друштвата за осигурување по основ на надомест за обработка на услужни исплатени штети	454.286	523.286
Останати приходи	-	-
ВКУПНО	3.839.314	2.953.341

20. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	2023	2022
Приходи по основ на казни и надоместоци	572.173	567.070
Останати приходи	5.071.478	416.503
ВКУПНО	5.643.651	983.573

21. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)

	Бруто		Реосигурување		Нето	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Настанати, исплатени штети во тековната година	349.752.659	117.869.320	(199.053.918)	(196.021)	150.698.741	117.673.299
Промени во резервите за штети (белешка 8, 14)	(177.109.671)	11.193.662	198.034.861	121.650	20.925.190	11.315.312
Приходи од регресни побарувања	(1.587.448)	(1.723.980)	-	-	(1.587.448)	(1.723.980)
Настанати штети (нето трошоци за штети)	171.055.540	127.339.002	(1.019.057)	(74.371)	170.036.483	127.264.631

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Настанати штети (нето трошоци за штети) (продолжува)

Следната табела ги прикажува трошоците за штети по класи на осигурување:

	2023					
	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурителите во исплатени-те штети	Учество на реосигурителите во промените резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно
Автоодговорност	115.214.931	44.580.354	-	120.124.196	(1.587.448)	278.332.033
Гранични полиси	-	-	-	-	-	-
Зелен картон	215.267.397	(223.146.687)	(197.630.314)	77.506.118	-	(128.003.487)
Здравствено осигурување	1.806.324	739.950	-	-	-	2.546.274
Осигурување на имот	1.456.344	132.686	(1.423.604)	404.547	-	569.973
Каско осигурување	9.864.418	864.726	-	-	-	10.729.144
Лични незгоди	6.143.245	(381.764)	-	-	-	5.761.481
Одговорност	0	101.064	-	-	-	101.064
Вкупно	349.752.659	(177.109.671)	-199.053.918	198.034.861	(1.587.448)	170.036.483

	2022					
	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурителите во исплатени-те штети	Учество на реосигурителите во промените резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно
Автоодговорност	97.075.550	6.094.879	(48.889)	702.251	(1.723.980)	102.099.811
Гранични полиси	-	-	-	-	-	-
Зелен картон	11.967.103	1.273.366	-	(266.620)	-	12.973.849
Здравствено осигурување	789.714	370.063	-	-	-	1.159.777
Осигурување на имот	533.937	373.445	(147.132)	(313.981)	-	446.269
Каско осигурување	4.810.440	1.318.451	-	-	-	6.128.891
Лични незгоди	2.605.549	1.885.690	-	-	-	4.491.239
Одговорност	87.027	(122.232)	-	-	-	-35.205
Вкупно	117.869.320	11.193.662	(196.021)	121.650	(1.723.980)	127.264.631

22. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

22.1 Трошоци за стекнување

	2023	2022
Провизија	153.656.818	94.058.713
Плати за вработени-продажба	30.521.887	28.617.278
Трошоци за маркетинг	-	-
Трошоци за печатење полиси	1.379.420	666.697
Промена во одложени трошоци за стекнување	(30.727.040)	(10.680.567)
Вкупно	154.831.085	112.662.121

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Нето трошоци за спроведување на осигурувањето (продолжува)
Трошоци за стекнување (продолжува)

Во продолжение е прикажана промената во одложените трошоци за стекнување за годините кои завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година:

	2023	2022
На 1 јануари	52.816.849	42.136.282
Промена на одложени трошоци за стекнување на полиси за осигурување	30.727.040	10.680.567
На 31 декември (Белешка 12)	83.543.889	52.816.849

22.2 Административни трошоци

	2023	2022
Трошоци за вработените	21.538.050	21.036.306
- плати за администрација и проценка и ликвидација	20.403.698	19.868.294
- останати трошоци за вработени	1.134.352	1.168.012
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност	-	-
Трошоци за наемнини	10.827.742	9.795.260
Трошоци за банкарски услуги	1.131.950	899.575
Трошоци за телекомуникациски и транспортни услуги (ПТТ)	1.356.251	1.423.204
Трошоци за услуги за поправка и одржување	204.164	33.297
Трошоци за услуги за одржување на мрежата и ИТ	10.469.314	2.041.771
Трошоци за маркетинг и спонзорства	-	-
Трошоци за репрезентација	380.329	262.268
Трошоци за квалификации (обука)	491.710	511.165
Трошоци за преводи и нотеризации	73.746	277.219
Трошоци за останати услуги, адвокатски и техничка консултација	-	61.695
Амортизација на материјални и нематеријални средства	1.094.340	1.598.683
Трошоци за канцелариски и потрошен материјали	440.556	431.746
Трошоци за електрична енергија	1.262.479	1.807.263
Трошоци за претплата на весници и списанија	-	56.780
Трошоци за потрошено гориво	683.811	847.400
Трошоци за резервирања за пензиски планови, нето	223.864	(132.054)
Трошоци за надоместоци за службени патувања и патни трошоци	506.215	354.646
Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување	855.700	213.500
Трошоци за ревизија	363.998	535.237
Трошоци за даноци и придонеси - такси	671.213	938.367
Останати трошоци	2.095.253	2.552.793
Вкупно	54.670.685	45.546.121

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Трошоци за вработените

Трошоците за плата во Друштвото се евидентираат поделено, односно делот од платите во продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во процена и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци.

Обврските по основ на нето плати и придонеси на Друштвото се прикажани во вкупен износ.

	2023	2022
Нето плати	34.171.976	32.486.483
Придонеси	16.753.609	15.999.089
Останати трошоци за вработени	1.134.352	1.168.012
Вкупно	52.059.937	49.653.584

23. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2023	2022
Трошоци од камати за субординиран заем	-	-
Негативни курсни разлики	1.187.152	977.710
Вредносно усогласување (нереализирани загуби сведување на објективна вредност)	473.970	-
Реализирани загуби од продажба на финансиски имот – капитална загуба	-	-
Останати трошоци од вложувања	296.727	399.329
Вкупно	1.957.849	1.377.039

24. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2023	2022
Трошоци за исплата на штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила	7.750.511	7.094.025
Трошоци по основ на противпожарен придонес	7.230.530	4.926.121
Премија предадена во реосигурување по основ на неосигурани и непознати моторни возила	234.938	238.920
Трошоци по основ на останати законски давачки	5.062.254	3.498.610
Трошоци по основ на финансирање на супервизорскиот орган	2.543.745	2.134.535
Трошоци по основ на финансирање на Националното биро за осигурување	3.050.361	2.055.438
Судски трошоци по основ регрес на НО	803.907	724.073
Вкупно	26.676.246	20.671.722

25. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА

	2023	2022
Дополнителна исправка на побарувањата од непосредни работи во осигурување (белешка 9)	15.265.556	13.195.159
(Ослободување на исправка) на побарувања од непосредни работи во осигурување (белешка 9)	(5.927.738)	(5.830.283)
Вкупно	9.337.818	7.364.876

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

26. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	2023	2022
Загуби поради обезвреднување на останатите побарувања, освен побарувања по основ на премија за осигурување (Белешка 9)	1.659.436	(237.567)
Останати расходи	2.581.288	1.332.868
	4.240.724	1.095.301

27. ДАНОЧЕН РАСХОД

	2023	2022
Тековен даночен трошок (данок на добивка)	-	-
Одложен данок на добивка	-	-
	-	-

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот даночен расход со билансот на успех за годините што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година:

	2023	2022
(Загуба)/Добивка пред оданочување	23.215.548	15.165.492
Неодбитни трошоци за даночни цели	1.514.306	1.448.573
Даночна основица	24.729.854	16.614.065
Намалување на даночна основица	(24.729.854)	(16.614.065)
Пресметан данок на добивка	-	-
Ефективна даночна стапка	-	-

Врз основа на член 77 и 80 од Законот за даночна постапка, и врз основа на член 19 од Законот за Данок на Добивка Друштвото по доставеното Барање за пренесување на остварената загуба намалена за непризнаените расходи за 2021 година, на 07.03.2022 година од Управа за Јавни Приходи е добиено Решение под бр. 27-596/3 за пренесување на искажаната загуба од 2021 година на терет на добивките за 2022, 2023, 2024, 2025 и 2026 година.

28. ЗАРАБОТКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната заработка (загуба) по акција е пресметана така што нето добивката/загубата за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината:

	2023	2022
(Загуба)/Заработка која припаѓа на акционерите	23.215.548	15.165.492
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето (загуба)/добивка која припаѓа на имателите на обични акции	23.215.548	15.165.492
Пондериран просечен број на обични акции	8.359	8.359
Основна (загуба)/заработка по акција (Денари по акција)	2.777	1.814

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Податоци за коефициент на штети, коефициент на трошоци и комбиниран коефициент – по класи на осигурување

Согласно Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви издаден од страна на Агенција за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија, Друштвото ги пресметува коефициентот на штети, коефициентот на трошоци и комбинираниот коефициент.

	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	Коефициент на штети	Коефициент на штети	Коефициент на трошоци	Коефициент на трошоци	Бруто комбиниран коефициент	Бруто комбиниран коефициент
незгода	30,0%	31,0%	50,4%	50,4%	80,4%	81,4%
каска	73,5%	68,8%	51,0%	59,9%	124,5%	128,7%
карго	-	-	17,4%	21,3%	17,4%	21,3%
имот пожар	(13,3)%	(96,0)%	(125,4)%	(165,4)%	(138,7)%	(261,4)%
имот останато	-	-	34,0%	51,7%	34,0%	51,7%
АО	40,3%	40,5%	61,7%	60,5%	102,0%	101,0%
одговорност	9,3%	(1,3)%	19,2%	9,0%	28,5%	7,7%
здравствено патничко	55,2%	40,3%	0,2%	30,8%	55,0%	71,0%
Вкупно	41,1%	40,7%	60,4%	60,0%	101,5%	100,7%

29. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Со состојбата на 31 декември 2023 и 2022 година трансакциите со поврзани лица во текот на 2023 и 2022 година биле како што следи:

2023	Матично друштво	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	-	4.400	-	4.400
Побарувања	-	4.400	-	4.400
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-	4.400	-	4.400
Вложувања	-	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	30.515.846	32.182	504.656	31.052.684
Обврски	30.515.846	32.182	504.656	31.052.684
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	23.514.017	-	-	23.514.017
-Останати обврски (Белешка 13.3)	7.001.829	32.182	504.656	7.538.667
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	200.671.792	99.781	-	200.771.573
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	7.409.336	7.409.336
Вкупно расходи	36.356.839	5.334.440	7.409.336	49.100.615

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзани лица (продолжува)

2022	Матично друштво	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	-	29.965	-	29.965
Побарувања	-	29.965	-	29.965
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-	29.965	-	29.965
Вложувања	-	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	17.103.631	213.147	486.853	17.803.631
Обврски	17.103.631	213.147	486.853	17.803.631
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	15.604.649	-	-	15.604.649
-Останати обврски (Белешка 13.3)	1.498.982	213.147	486.853	2.198.982
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	1.526.816	62.596	-	1.589.412
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	6.086.815	6.086.815
Вкупно расходи	18.924.423	5.145.585	6.086.815	30.156.823

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)*

30. ТРАНСАКЦИИ СО НАЦИОНАЛНО БИРО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

	2023	2022
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16.268.790	12.093.470
Побарувања од Национално Биро за Осигурување	4.050.381	1.818.145
Обврски кон Национално Биро за Осигурување	4.427.851	829.346
Приходи од вложувања	266.065	130.151
Приходи за обработка на штети	313.650	458.178
Приходи од реализирани регресни побарувања	3.071.378	1.971.880
Трошоци	11.839.717	10.112.456

31. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и редовно ги следи значајните судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Друштвото издвојува резерви за судски спорови кои се вклучени во резервите за штети.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

32. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2023 година Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот како и вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Друштвото е усогласено со член 77 став 3 точка 2 од Законот за супервизија на осигурувањето за вредноста на капиталот во однос на Гарантниот фонд.

33. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИ РИЗИК

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето со ризикот од осигурување е клучен за работењето на Друштвото. Целта е да се одберат средства чии рокови и износи на доспевање ќе бидат усогласени со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по договорите за осигурување.

Осигурителната активност на Друштвото претставува покривање на штети на лица или правни субјекти – осигуреници на Друштвото, што произлегуваат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и обемот на штетите што произлегуваат од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити на суми на осигурување, процедури за одобрување при прием на ризици во осигурување, ценовни тарифи, процедури за пријава, процена и решавање на штети и централизирано управување со реосигурувањето.

Политика на превземање ризик

Политиката на Друштвото при склучување договори за осигурување е постигнување дисперзија на ризикот, со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на широко портфолио со исти или слични ризици во текот на повеќегодишен период, со што се изедначува резултатот, односно се ублажува променливоста на истиот.

Политиката на Друштвото за склучување на договори за осигурување е презентирана во годишниот план за работа, во кој се утврдени класите за осигурување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да превзема ризици. Сите договори за осигурување се по природа годишни и Друштвото има право да одбие обнова или продолжување на истите, а воедно има право на промена на условите на договорот при негово продолжување.

Политика на реосигурување

Друштвото реосигурува дел од договорите за осигурување со цел контрола на изложеноста кон штетни настани и со цел заштита на изворите на капитал.

Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста на ризикот од осигурување. Иста така, Друштвото обезбедува и факултативно реосигурување за одредени специфични осигурени ризици. Факултативните договори претходно се одобруваат и трошоците по истите се следат на редовна основа.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурувачите и периодично ги проверува договорите за реосигурување. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучување на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така, раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на Програмата за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со неповрзани реосигурувачи со цел контрола на изложеноста од загуби како резултат на настанување на еден штетен настан.

Усогласеност на средствата и обврските

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се оние кои на Друштвото му служат за покривање на идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и можните загуби во однос на оние ризици за кои Друштвото е должно да издвои средства за техничките резерви.

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

	2023	2022
Средства		
Парични средства	11.821.536	15.547.119
Депозити во банки	74.000.000	74.000.000
Вложувања во хартии од вредност	419.981.878	432.558.335
Друг вид на вложување (до 10% од резерви на преносна премија)	-	-
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	72.473.701	86.307.346
	578.277.115	608.412.800
Обврски (нето технички резерви)		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурители	276.615.479	188.762.926
Резерви за штети нето од делот на реосигурители	257.892.843	236.967.652
	534.508.322	425.730.578
Усогласеност на средства и обврски	43.768.793	182.682.222

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се пресметани согласно Правилникот за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, депозитите на осигурителното друштво во банки не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Исто така вложувањата во обврзници и/или други хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Понатаму, износот на пари и парични еквиваленти не смее да надминува 3% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, а износот на удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Северна Македонија не смее да надминува 20%.

На 31 декември 2023 година паричните средства на друштвото изнесуваат 2,0% (2022:2,6%), депозитите во банки изнесуваат 12,8% (2022: 12,2%), обврзниците и државните записи изнесуваат 72,6% (2022: 71,1%), уделите и акциите на инвестициони фондови регистрирани во Република Северна Македонија изнесуваат 12.5% (2022: 14,2%), друг вид на вложувања (до 10% од резервите на преносна премија) со состојба на 31 декември 2023 нема (2022: нема), од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Друштвото на 31 декември 2023 година е усогласено со лимитот за дозволени вложувања согласно член 89 од Закон за Законот за супервизија на осигурувањето.

Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

Исто така, согласно регулативата, вкупните депозити на едно осигурително друштво во една банка не смеат да надминат 25% од средствата кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото. На 31 декември 2023 година, Друштвото е усогласено со пропишаните коефициенти (на 31 декември 2022 година, Друштвото било усогласено).

Осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода)

Карактеристики

Во рамките на овој вид на осигурување се регулираат односите помеѓу осигурувачот и осигуреникот во случај на смрт од последици на несреќен случај, траен инвалидитет (инвалидитет) од последици на несреќен случај, повремена неспособност за работа (дневен надомест) и влошено здравје кое бара лекарска помош (трошоци за лекување).

Управување со ризикот

Основните ризици во оваа класа на осигурување се поврзани со дејноста на потенцијалните осигуреници, возраста, полот. Најголемиот ризик произлегува од самата природа на оваа класа на осигурување која што е непредвидлива и се случува неочекувано.

Настанот што предизвикува штета најчесто се случува ненадејно при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата може да биде пријавена со одложен рок, а нејзиното решавање ќе биде завршено по завршувањето на лекувањето и комплетирање на документацијата. Соодветно, осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода) се класифицира како долгорочно поради одложување на временските рокови.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за настанување на осигуран настан. Истиот може да биде од материјална или нематеријална природа. Периодот на решавање на материјалните штети е пократок во однос на периодот на решавање на нематеријалните штети поради самата природа на овој тип на штети.

Најголем дел од договорите за осигурување кај кои што е настаната материјална штета од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така што крајниот исход е помалку неизвесен. Кај нематеријалните штети времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на решавање на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието и условите на полисата.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик кај нематеријалните штети кои произлегуваат од договорите за осигурување од одговорност е трендот на судовите да одредуваат високо ниво на надомест што значајно варира помеѓу предмети и различни судови.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на неговиот имот.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди).

Ризикот од овие осигурувања е Друштвото да го потцени ризикот кој го осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и карактеристиките на имотот. За осигурувањето на имот на физички лица се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични.

Друштвото го реосигурува ризикот од штета е над утврдениот износ на самопридржај на Друштвото.

Каско осигурување на моторни возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребен пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на штети, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Туристичка помош

Карактеристики

Друштвото врз основа на договорот за осигурување, а во зависност од видот на осигурителното покритие, обезбедува услуги наведени во полисата, кои произлегуваат од осигурените случаи што ќе настанат во странство и се поврзани со патувањето во странство, и тоа здравствена помош и осигурување, помош при патување и осигурување, осигурување од незгода, осигурување на багаж, деловна помош и осигурување, отказ на патување, дополнително осигурување за ски пакет (со доплата на премија), дополнително осигурување од спортска незгода (со доплата на премија).

Управување со ризикот

Зачестеноста на овие штети директно е поврзано со патувањата на осигурените лица, а бројот на пријавени штети е поголем во летните месеци.

Настанот што предизвикува штета како причина за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно патничкото осигурување се класифицира како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Развој на штети

Рун офф анализа засебно за резервата за настанати и пријавени штети и резервата за настанати непријавени штети, како и на кумулативна основа, се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, кој стапи на сила на 01 јануари 2012 година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниту една група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Овие ризици се управуваат и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се – реосигурување на вишок на лимит за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување за поединечни класи на осигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања во должнички хартии од вредност.

Обврските од договорите за осигурување се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти кои во најголем дел се со фиксна камата (државни записи).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се некаматносни.

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2023 година

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно- носни
			до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства	873.199.391	-	-	-	60.459.453	121.985.654	401.245.013	289.509.271
Должнички харт. од вредност чувани до доспевање	48.459.453	-	-	-	48.459.453	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	461.230.667	-	-	-	-	59.985.654	401.245.013	-
Акции и удели во инвестициски фондови	72.473.701	-	-	-	-	-	-	72.473.701
Орочени депозити	74.000.000	-	-	-	12.000.000	62.000.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16.268.790	-	-	-	-	-	-	16.268.790
Средства од реосигурување	65.396.552	-	-	-	-	-	-	65.396.552
Побарувања	123.548.692	-	-	-	-	-	-	123.548.692
Парични средства и парични еквиваленти	11.821.536	-	-	-	-	-	-	11.821.536
Обврски	(71.700.964)	-	-	-	-	-	-	(71.700.964)
Обврски	(71.700.964)	-	-	-	-	-	-	(71.700.964)
	81.498.427	-	-	-	60.459.453	121.985.654	401.245.013	217.808.307

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2022 година

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно-носни
			до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства	942.137.194	18.500.000	-	-	-	55.500.000	432.558.335	435.578.859
Должнички хартии од вредност чувани до доспевање	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	432.558.335	-	-	-	-	-	432.558.335	-
Акции и удели во инвестициски фондови	86.307.346	-	-	-	-	-	-	86.307.346
Орочени депозити	74.000.000	18.500.000	-	-	-	55.500.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	12.093.470	-	-	-	-	-	-	12.093.470
Средства од реосигурување	262.898.375	-	-	-	-	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	-	-	-	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	-	-	-	-	-	-	15.547.119
Обврски	(59.161.926)	-	-	-	-	-	-	(59.161.926)
Обврски	(59.161.926)	-	-	-	-	-	-	(59.161.926)
	882.975.268	18.500.000	-	-	-	55.500.000	432.558.335	376.416.933

Каматен ризик (продолжува)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото нема вложувања со променлива каматна стапка. Ефектот од промена на каматните стапки за 1000 основни поени, доколку останатите променливи се константни, на добивката пред оданочување на Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2022 година изнесува 2022: 185.000 денари.

Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик, што претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон кредитен ризик е контролирана. Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за неплатени премии е дадена Белешка 9.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и расположливи за продажба

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање и кај хартиите од вредност расположливи за продажба во однос на можната ненаплатливост од другите странки.

Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во обврзници, државни записи, удели во инвестициски фондови и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)*

Кредитен ризик (продолжува)

Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

во денари	2023	2022
Финансиски вложувања за тргување	72.473.701	86.307.346
Финансиски вложувања кои се чуваати до достасување	48.459.453	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	461.230.667	432.558.335
Орочени депозити	74.000.000	74.000.000
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	16.268.790	12.093.470
Средства од реосигурување	65.396.552	262.898.375
Побарување од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	123.548.692	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	11.821.536	15.547.119
	873.199.391	942.137.194

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Северна Македонија.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик.

31 декември 2023	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	496.325.175	376.874.216	-	-	873.199.391
Вложувања	345.591.944	326.840.667	-	-	672.432.611
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	15.363.003	50.033.549	-	-	65.396.552
Побарувања	123.548.692	-	-	-	123.548.692
Парични средства и парични еквиваленти	11.821.536	-	-	-	11.821.536
Вкупно обврски	(521.154.435)	(151.968.117)	-	-	(673.122.552)
Субординирани обврски	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	(473.549.802)	(126.355.072)	-	-	(599.904.874)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(1.516.714)	-	-	-	(1.516.714)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(46.087.919)	(25.613.045)	-	-	(71.700.964)
Разлика - неусогласена валутна структура	(24.829.260)	224.906.099	-	-	200.076.839

31 декември 2022	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	392.634.996	549.502.198	-	-	942.137.194
Вложувања	303.120.816	301.838.335	-	-	604.959.151
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	15.234.512	247.663.863	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	-	-	-	15.547.119
Вкупно обврски	(432.486.266)	(316.597.463)	-	-	(749.083.729)
Субординирани обврски	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	(389.160.743)	(299.468.210)	-	-	(688.628.953)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(1.292.850)	-	-	-	(1.292.850)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(42.032.673)	(17.129.253)	-	-	(59.161.926)
Разлика - неусогласена валутна структура	(39.851.270)	232.904.735	-	-	193.053.465

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Сензитивната анализа од промена на курсевии, односно зголемување или намалување за 10% на денарот во однос на странските валути за средствата и обврските на датумот на билансот на состојба изнесуваат за зголемување 10% 22.712.462 мкд (2022: 23.290.473 мкд), за намалување од 10% -22.712.462 мкд (2022: -23.290.473 мкд). Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

Ризик на ликвидност

Најголем ризик на ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните потреби од расположливи парични средства за исплата на обврските за штети од договорите за осигурување.

Друштвото поседува/одржува високо ниво на средства во секој момент, за исплата на доспеаните обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што допеваат.

Анализата на доспеаноста на средствата и обврските според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи (во денари):

31 декември 2023	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	349.968.724	62.000.000	56.315.654	-	404.915.013	873.199.391
Вложувања	149.201.944	62.000.000	56.315.654	-	404.915.013	672.432.611
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	65.396.552	-	-	-	-	65.396.552
Побарувања	123.548.692	-	-	-	-	123.548.692
Парични средства и парични еквиваленти	11.821.536	-	-	-	-	11.821.536
Вкупно обврски	673.122.552	-	-	-	-	673.122.552
Субординирано обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	599.904.874	-	-	-	-	599.904.874
Останати резерви	1.516.714	-	-	-	-	1.516.714
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	71.700.964	-	-	-	-	71.700.964
Разлика - неусогласена валутна структура	(323.153.828)	62.000.000	56.315.654	-	404.915.013	200.076.839

Ризик на ликвидност (продолжува)

31 декември 2022	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	435.578.859	74.000.000	56.314.006	-	376.244.329	942.137.194
Вложувања	98.400.816	74.000.000	56.314.006	-	376.244.329	604.959.151
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	262.898.375	-	-	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	-	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	-	-	-	-	15.547.119
Вкупно обврски	749.083.729	-	-	-	-	749.083.729
Субординирано обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	688.628.953	-	-	-	-	688.628.953
Останати резерви	1.292.850	-	-	-	-	1.292.850
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	59.161.926	-	-	-	-	59.161.926
Разлика - неусогласена валутна структура	(313.504.870)	74.000.000	56.314.006	-	376.244.329	193.053.465

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е под директна супервизија од страна на регулаторот.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции,
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување,
- Пренесена нераспределена добивка,
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

Следните ставки претставуваат одбитни ставки при пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување:

- Сопствени акции, доколку ги поседува Друштвото за осигурување,
- Долгорочни нематеријални средства,
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување се земаат во предвид следниве ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од 50% од основниот капитал.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти,

Капитал на Друштвото (продолжува)

- Вложувања на Друштво во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

Гарантен фонд на Друштвото

Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето Гарантниот фонд не смее да биде понизок од една третина од потребното ниво на маргина на солвентност на Друштвото. Исто така, гарантниот фонд не смее да биде понизок од 3.000.000 евра доколку Друштвото врши работи на осигурување во сите класи на осигурување во групата на неживотно осигурување. Со состојба на 31 декември 2023 Друштвото е во согласност со овие законски барања и е над минимумот од 3.000.000 евра. Состојбата на вкупниот капитал со 31.12.2023 година изнесува 271.293.510 денари и е над нивото на Гарантен фонд за износ од 86.808.510 денари.

Потребна маргина на солвентност

Капиталот на друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат.

	2023	2022
Маргина на солвентност	47.504.397	64.535.057
Износ на гарантен капитал	271.293.510	247.782.336

Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2023 година и 31 декември 2022 година се презентирани во табелата подолу.

					Промена на коэффициен т на покриен.
31 декември 2023			Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	
	Добивка за годината	Капитал и резерви			
Тековна позиција на капиталот	23.215.548	272.509.351	47.504.397	573,65%	
Принос од вложувања (+10%)	25.258.438	274.552.241	47.504.397	577,95%	4,30%
Принос од вложувања (-10%)	21.172.658	270.466.461	47.504.397	569,35%	(4,30%)
10% намалување на настанати штети	40.219.196	289.512.999	47.504.397	609,44%	35,79%
10% зголемување на настанати штети	6.211.900	255.505.703	47.504.397	537,86%	(35,79%)
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	33.690.637	282.984.440	47.504.397	595,70%	22,05%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	12.740.460	262.034.263	47.504.397	551,6%	(22,05%)
31 декември 2022			Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коэффициен т на покриен.
	Добивка за годината	Капитал и резерви			
Тековна позиција на капиталот	15.165.492	249.291.861	64.581.464	386,01%	
Принос од вложувања (+10%)	16.511.491	250.637.860	64.581.464	388,10%	2,08%
Принос од вложувања (-10%)	13.819.494	247.945.863	64.581.464	383,93%	(2,08%)
10% намалување на настанати штети	27.891.955	262.018.324	64.581.464	405,72%	19,71%
10% зголемување на настанати штети	2.439.029	236.565.398	64.581.464	366,31%	(19,71%)
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	23.075.904	257.202.273	64.581.464	398,26%	12,25%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	7.255.080	241.381.449	64.581.464	373,76%	(12,25%)

Анализа на сензитивност (продолжува)

Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото. Најзначајно влијание врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така што не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли, Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредна варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Објективна вредност**Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност**

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во билансот на состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

2023 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	461.230.667	461.230.667
Финансиски вложувања за тргување	-	72.473.701	-	72.473.701
2022 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	432.558.335	432.558.335
Финансиски вложувања за тргување	-	86.307.346	-	86.307.346

Финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Објективна вредност (продолжува)**Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност**

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	2023		2022	
	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност
Средства				
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	48.459.453	48.459.453	-	-
Орочени депозити	74.000.000	74.000.000	74.000.000	74.000.000
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	16.268.790	16.268.790	12.093.470	12.093.470
Средства од реосигурување	65.396.552	65.396.552	262.898.375	262.898.375
Побарување од осигуреници останати побарувања од непосредни работи	123.548.692	123.548.692	58.732.549	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	11.821.536	11.821.536	15.547.119	15.547.119
	339.495.023	339.495.023	423.271.513	423.271.513
Обврски				
Обврски	(71.700.964)	(71.700.964)	(59.161.926)	(59.161.926)
	(71.700.964)	(71.700.964)	(59.161.926)	(59.161.926)

Објективна вредност (продолжува)**Финансиски инструменти по категории**

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположливи за продажба	Средства по обј. вре. преку добивки и загуби	Вкупно
31 декември 2023					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	48.459.453	-	-	48.459.453
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	461.230.667	-	461.230.667
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	72.473.701	72.473.701
Орочени депозити	74.000.000	-	-	-	74.000.000
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	16.268.790	-	-	-	16.268.790
Средства од реосигурување	65.396.552	-	-	-	65.396.552
Побарувања	123.548.692	-	-	-	123.548.692
Парични средства и еквиваленти	11.821.536	-	-	-	11.821.536
	291.035.570	48.459.453	461.230.667	72.473.701	873.199.391
Обврски според Извештајот за финансиска состојба					
Обврски			Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
			-	53.679.685	53.679.685
			-	53.679.685	53.679.685

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположливи за продажба	Средства по обј. вре. преку добивки и загуби	Вкупно
31 декември 2022					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	432.558.335	-	432.558.335
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	86.307.346	86.307.346
Орочени депозити	74.000.000	-	-	-	74.000.000
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	12.093.470	-	-	-	12.093.470
Средства од реосигурување	262.898.375	-	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	58.732.549
Парични средства и еквиваленти	15.547.119	-	-	-	15.547.119
	432.271.513	-	432.558.335	86.307.346	942.137.194
Обврски според Извештајот за финансиска состојба					
Обврски			Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
			-	59.161.926	59.161.926
			-	59.161.926	59.161.926

34. Настани по датумот на известување

По 31 декември 2023 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје

Прилози

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година

Прилог 1 - Годишна сметка

ЕМБС: 05737796

Целосно име: Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ
Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2023

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	1.509.525,00			1.215.841,00
3	-- Останати нематеријални средства	1.509.525,00			1.215.841,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	2.258.004,00			3.778.955,00
8	-- Постројки и опрема	895.037,00			2.415.988,00
12	-- Останати материјални средства	1.362.967,00			1.362.967,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	604.959.151,00			672.432.611,00
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	12.093.470,00			16.268.790,00
20	-- Останати финансиски вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	12.093.470,00			16.268.790,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	592.865.681,00			656.163.821,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	518.865.681,00			582.163.821,00
23	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)				48.459.453,00
24	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година				48.459.453,00
26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	432.558.335,00			461.230.667,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	432.558.335,00			461.230.667,00
30	-- Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата (031+032+033)	86.307.346,00			72.473.701,00
33	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	86.307.346,00			72.473.701,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	74.000.000,00			74.000.000,00
36	-- Депозити	74.000.000,00			74.000.000,00
42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	262.898.375,00			65.396.552,00
43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	2.229.422,00			2.762.460,00

46	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	260.668.953,00			62.634.092,00
50	-- Г.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	470.379,00			470.379,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	58.732.549,00			123.548.692,00
52	-- И.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	47.535.283,00			76.836.390,00
53	-- Побарувања од осигуреници	47.535.283,00			76.836.390,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	11.197.266,00			46.712.302,00
58	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	2.863.820,00			6.142.409,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	6.671.944,00			7.905.297,00
61	-- Останати побарувања	1.661.502,00			32.664.596,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	15.547.119,00			11.821.536,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	52.831.291,00			88.664.171,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	999.206.393,00			967.328.737,00
67	-- J. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	67.434.695,00			66.466.310,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	249.291.861,00			272.509.351,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	513.701.748,00			513.701.748,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	-52.345,00			-50.403,00
74	-- VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	50.999.828,00			50.999.828,00
75	-- Законски резерви	50.999.828,00			50.999.828,00
80	-- VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	330.522.862,00			315.357.370,00
81	-- IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	15.165.492,00			23.215.548,00
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	688.628.953,00			599.904.874,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	190.992.348,00			279.377.939,00
89	-- Бруто резерви за штети	497.636.605,00			320.526.935,00
94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	1.292.850,00			1.516.714,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	1.292.850,00			1.516.714,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	59.992.729,00			72.913.251,00
104	-- II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	15.604.649,00			23.514.017,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	44.388.080,00			49.399.234,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	30.338.515,00			34.844.106,00
108	-- Обврски кон вработените	4.610.651,00			4.585.155,00
109	-- Тековни даночни обврски	830.803,00			1.212.287,00
110	-- Останати обврски	8.608.111,00			8.757.686,00
112	-- S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)				20.484.547,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	999.206.393,00			967.328.737,00
114	-- И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	67.435.695,00			66.466.310,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна	Исправка на	Нето за тековна
---------------	------	------------------	------------------	-------------	-----------------

		година	вредноста за тековна година	година
201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	331.147.303,00		444.966.438,00
202	-- I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205- 206-207-208+209+210)	312.370.720,00		413.436.702,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	359.125.334,00		527.826.632,00
207	-- Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	17.177.596,00		26.537.377,00
208	-- Промена во резервата за преносна премија	31.806.440,00		88.385.591,00
210	-- Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	2.229.422,00		533.038,00
211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	13.459.985,00		20.428.897,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	13.457.272,00		20.426.206,00
220	-- Приходи од камати	12.177.515,00		15.896.468,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	421.922,00		1.055.129,00
223	-- Нереализирани добивки од вложувања	742.305,00		3.059.120,00
224	-- Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	115.530,00		415.489,00
225	-- Финансиски вложувања расположливи за продажба	17.952,00		
226	-- Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	97.578,00		415.489,00
228	-- Останати приходи од вложувања (229+233)	2.713,00		2.691,00
233	-- Останати приходи од вложувања	2.713,00		2.691,00
234	-- III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО- ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	2.953.341,00		3.839.314,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	2.363.257,00		7.261.525,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	315.981.811,00		421.750.890,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240- 241+242-243-244)	127.264.631,00		170.036.483,00
238	-- Бруто исплатени штети	117.869.320,00		349.752.659,00
239	-- Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	1.723.980,00		1.587.448,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ретроцесија	196.021,00		199.053.918,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети	11.193.662,00		-177.109.671,00
244	-- Промени во бруто резервите за штети- дел за реосигурување	-121.650,00		-198.034.861,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	158.208.242,00		209.501.770,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	112.662.121,00		154.831.085,00
263	-- Провизија	94.058.713,00		153.656.818,00
264	-- Останати трошоци	666.697,00		1.379.420,00
265	-- Промена во одложените трошоци за стекнување	-10.680.567,00		-30.727.040,00

266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	28.617.278,00			30.521.887,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	45.546.121,00			54.670.685,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	1.598.683,00			1.094.340,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	21.036.306,00			21.538.050,00
270	-- Плати и надоместоци	12.697.412,00			13.434.506,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	1.371.424,00			1.260.387,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	5.799.458,00			5.708.805,00
274	-- Останати трошоци за вработените	1.168.012,00			1.134.352,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	22.911.132,00			32.038.295,00
277	-- Трошоци за услуги	17.169.178,00			26.700.085,00
278	-- Материјални трошоци	3.454.510,00			2.717.220,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	2.287.444,00			2.620.990,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	1.377.039,00			1.957.849,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	1.377.039,00			1.957.849,00
289	-- Расходи за курсни разлики	977.710,00			1.187.152,00
290	-- Нереализирани загуби од сведување на објективна вредност на вложувања				473.970,00
295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	399.329,00			296.727,00
297	-- Загуби од обезвреднување на вложувањата и останати расходи од вложувања	399.329,00			296.727,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	20.671.722,00			26.676.246,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	20.671.722,00			26.676.246,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	8.460.177,00			13.578.542,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	7.364.876,00			9.337.818,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	1.095.301,00			4.240.724,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)	15.165.492,00			23.215.548,00
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)	15.165.492,00			23.215.548,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	15.165.492,00			23.215.548,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	80,00			94,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
319	-- ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	15.165.492,00			23.215.548,00
329	-- Добивка за годината	15.165.492,00			23.215.548,00
348	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)	15.165.492,00			23.215.548,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
609	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	11.707.477,00			12.077.995,00
611	-- Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	10.197.952,00			10.862.154,00
612	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 003 од БС)	1.509.525,00			1.215.841,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	4.629.534,00			4.519.616,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	3.869.213,00			3.528.999,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	760.321,00			990.617,00
641	-- Набавна вредност на транспортни средства	2.710.548,00			2.710.548,00
643	-- Акумулирана амортизација на транспортни средства	2.710.548,00			2.710.548,00
655	-- Останати вложувања(< или = АОП 020 од БС)	12.093.470,00			16.268.790,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	74.000.000,00			74.000.000,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	15.547.119,00			11.821.536,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	1.120.551,00			2.854.424,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	9.795.260,00			10.827.742,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	879.537,00			1.131.950,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)				16.757,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	1.423.204,00			1.356.251,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	2.137.448,00			7.106.768,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	495.504,00			467.848,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	1.429.929,00			1.079.590,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	431.746,00			440.556,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	1.911.502,00			1.384.741,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	14.868,00			
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	56.780,00			
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	847.400,00			683.811,00
703	-- Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	354.646,00			506.215,00
704	-- Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување(< или =				855.700,00

АОП 279 од БУ)				
707	- - Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	535.237,00		363.998,00
709	- - Трошоци за даноци и придонеси(< или = АОП 279 од БУ)	938.367,00		671.213,00
712	- - Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	80,00		94,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2480	- 65.12 - Неживотно осигурување	444.966.438,00			

Потпишано од:

Selaudin Imami

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
 OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
 Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
 KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Прилози

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година

Прилог 2 – Годишен извештај

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

Годишен извештај за работењето
за **2023** година

Содржина:

1. Општи информации	3
2. Општо економско опкружување	5
3. Деловна политика и клучни стратегиски цели	11
4. Информатичка технологија	12
5. Организациона структура	13
6. Корпоративно управување	15
7. Внатрешна и надворешна ревизија	16
8. Опис и управување со ризици	17
9. Анализа на работењето, финансиска резултат и финансиска положба	18
10. Прилози:	35
- Прилог 1: Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	
- Прилог 2: Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	
- Прилог 3: МС Маргина на солвентност	
- Прилог 4: КС Пресметка на капитал	
- Прилог 5: ВТР Вложувања на средства кои ги покриваат техничките резерви	

1. Општи податоци

Назив на друштвото	Друштво за осигурување ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје
Седиште на друштвото	ул.Пиринска 23, 1-1-5 Скопје
Контакт	Телефон: +389 2 3215 515, Факс: +389 2 3215 517
Бев страна	www.grawe.mk
Е-адреса	info@grawe.mk
Дата на основање	08.03.2003 година
Упис во централен регистар	25.09.2019 година, деловоден број 35020190021440
Матичен број	5737796
Даночен број	4030003470874
Основен капитал на друштвото	513.701.748 МКД (8.359.000 Eur)
Број на акции	8.359
Сопственост	Приватна
Големина на субјект	Голем
Дејност на друштвото по стандардна класификација	Неживотно осигурување 65,12
Трансакциски сметки	Комерцијална Банка АД Скопје: 300000001641470 Про кредит Банка АД Скопје: 380100752500109 Халкбанк АД Скопје: 270057377960195 НЛБ Тутунска Банка АД Скопје: 210057377960188 Шпаркасе Банка АД Скопје: 250001002384822 Стопанска Банка АД Скопје: 200001097051756 УНИ Банка АД Скопје: 240020000231761
Овластен ревизор	Мур Стивенс ДОО – Скопје Адреса: св Кирил и Методиј бр.20, 1000 Скопје Датум на именување: 15.03.2023

Хронолошки развој на друштвото

Основање на Друштвото: 08.03.2003 година од страна на единствениот основач - Институт за осигурување ИНСИГ Ш.А Тирана Р. Албанија

Во Јули 2019 година дојде до промена на сопственичката структура на Друштвото. Имено, *Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft* со седиште на ул.Herrengasse 18-20, 8010 Graz Austria, стана сопственик на 100% од акциите на Друштвото, со што стана нов единствен акционер.

Друштвото перзистира на Македонскиот пазар како Друштво за осигурување ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје со единствен Акционер *Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft* со седиште Graz Austria.

Односи со акционерите

За финансиските односи со поврзаните субјекти податоците се вклучени во белешките кон финансиските извештаи.

Основачки влог

На 31 декември 2023 година акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 8.359 обични акции со номинална вредност од 1,000 ЕУР по акција. Секоја акција има право на еден глас, на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата од ликвидационата, односно стечајната маса.

	% од акциите со право на глас
GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG GRAZ AUSTRIA	100%
	100%

	2023	Бр.на акции 2022	2023	Запишан капитал во денари 2022
Состојба на 1 јануари	8.359	7.359	531.701.748	452.051.748
Запишани акции во текот на годината	-	1.000	-	61.650.000
Состојба на 31 декември	8.359	8.359	531.701.748	531.701.748

Друштвото за осигурување ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје има мрежа на продажни места филијали и тоа вкупно 43 распространети низ градовите во Р. Северна Македонија.

На 31 декември 2023 Друштвото има 94 вработени (2022: 80 вработени).

Структурата на вработените, од аспект на степенот на образование и распореденост по функции во Друштвото е следна :

Број на вработени по кадровска структура (состојба на крајот на Периодот)						
100	101	102	103	104	105	106
ДР	МР	ВСС	ВШС	ССС	НСС	Вкупно
	2	55		36	1	94

Предмет на работење на Друштвото е вршење на работи на неживотно осигурување во согласност со Законот за супервизија во осигурувањето преку следните класи на осигурување:

Класа 1: Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода

Класа 3: Осигурувањето на моторни возила (каска)

Класа 5: Осигурувањето на воздухоплови (каска)

Класа 7: Осигурувањето на стока во превоз (карго)

Класа 8: Осигурувањето на имот од пожар и природни непогоди

Класа 9: Други осигурувања на имот

Класа 10: Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

Класа 11: Осигурувањето од одговорност од употреба на воздухоплови

Класа 12: Осигурувањето од одговорност од употреба на пловни објекти

Класа 13: Општо осигурување од одговорност

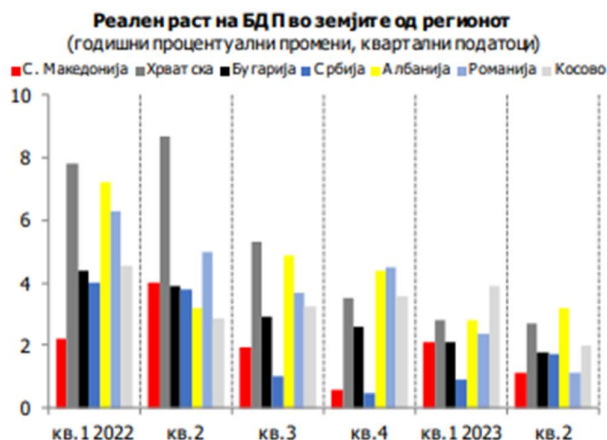
Класа 18: Осигурување на туристичка помош (здравствено патничко осигурување)

Финансиските извештаи беа одобрени за издавање од Надзорниот Одбор на 13 Февруари 2024 година.

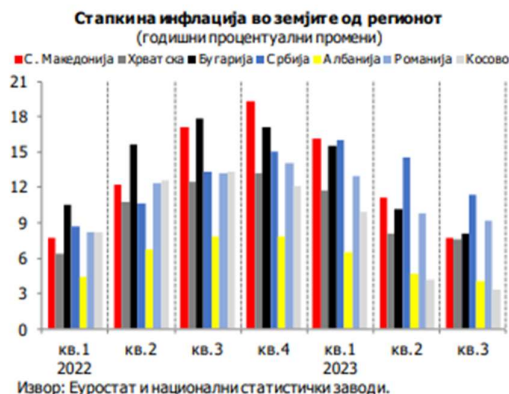
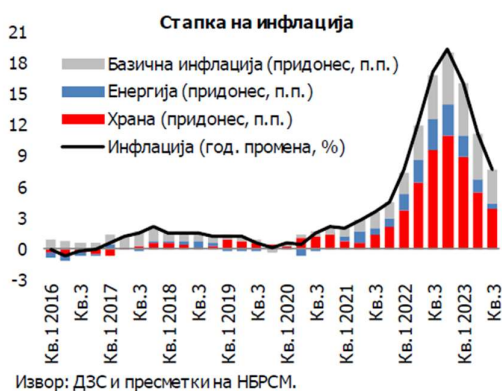
2. Општо економско опкружување

Економската активност во светот, во второто тримесечје од 2023 година, се одликува со различни движења кај одделни земји и региони, во услови на натамошна неизвесност поради војната во Украина, инфлација којашто сè уште е висока, натамошно затегнување на монетарната политика и влошени глобални финансиски услови. Во еврозоната, којашто е наш најзначаен трговски партнер, економскиот раст во второто тримесечје повторно забави и се сведе на 0,5% на годишна основа (1,1% во првото тримесечје), главно под влијание на забавениот раст на извозот и на личната потрошувачка. Инфлацијата на глобално ниво забавува и во третото тримесечје, во услови на намалени ценовни притисоци од енергентите. Сепак, со оглед на очекувањата дека инфлацијата ќе се задржи над целното ниво подолг период, централните банки во развиените земји продолжија со затегнувањето на монетарната политика. Во согласност со проекциите на Меѓународниот монетарен фонд од октомври 2023 година, се предвидува дека глобалниот економски раст ќе забави сведувајќи се на 3,0% во 2023 година и 2,9% во 2024 година, што е одраз на долгорочните последици од пандемијата, војната во Украина и зголемената геоекономска фрагментација, но и под влијание на затегнувањето на монетарната политика и повлекувањето на поддршката од фискалните власти во услови на висока задолженост.

Ризиците поврзани со очекуваниот глобален економски раст се поурамнотежени, во споредба со тие во априлскиот циклус проекции. Сепак, надолните ризици и натаму се нагласени и се поврзани со натамошното забавување на кинеската економија, зголемената нестабилност на цените на примарните производи, инертноста на базичната инфлација, заострувањето на финансиските услови, зголемената ранливост на високозадолжените земји, како и евентуалното засилување на геоекономската фрагментација.

Во третиот квартал од 2023 година стапката на инфлација и натаму забавува на годишна основа, со што се сведе на едноцифрено ниво и во просек изнесува 7,7% (11,2% во претходниот квартал). Најголем придонес за ваквата динамика има забавениот раст на цените на храната, надополнет од надолната патека на раст на цените на енергентите и на базичната инфлација. Базичната инфлација во третиот квартал од 2023 година и натаму забавува со што се сведе на 6,9% на годишна основа (9,1% во претходниот квартал). Ваквата динамика главно го отсликува понискиот раст на цените на услугите во рестораните и хотелите, при забавен раст на трошоците за храна и енергија. Цените на угостителските услуги, заедно со цените на производите за редовно чистење и одржување на домаќинствата и натаму се главни двигатели на базичната инфлација, а позначителен придонес имаат и цените на производите за лична хигиена, безалкохолните пијалаци, тутунот и облеката. Исто така, и останатите подиндекси на инфлацијата, коишто ги исклучуваат најпроменливите цени, бележат забавување на растот во овој квартал, во споредба со претходниот квартал. Така, кај вкупниот индекс со исклучени енергија²⁶, течни горива и мазива (за транспорт) и необработена храна, како и кај вкупниот индекс со исклучени енергија, течни горива и мазива (за транспорт), необработена храна, тутун и алкохолни пијалаци се забележува годишен раст од 7,2% (11,2% и 11,4%, соодветно во претходниот квартал).

Во однос на очекуваната патека на стапката на инфлација, домашните и меѓународните институции предвидуваат надолен тренд на растот на потрошувачките цени во наредниот период, по високите остварувања во 2022 година кога таа достигна 14,2%, во просек. Слични се и очекувањата на анкетираниите економски аналитичари искажани во рамките на Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДПЗБ, спроведена во септември 2023 година, според која тие предвидуваат забавување на стапката на инфлација, којашто би се свела до нивото од 9,5% во 2023 година, 5,0% во 2024 година и 3,2% во 2025 година. Во споредба со претходната анкета, очекуваната стапка на инфлација за тековната година е минимално повисока (од 9,3% на 9,5%) во согласност со послабото забавување на потрошувачките цени, во споредба со цените на производителите и на примарните производи, додека за наредните две години очекувањата се малку пониски (во јуни се очекуваше стапка на инфлација од 5,1% за 2024 година и 3,4% во 2025 година).

Проекции и очекувања за стапката на инфлација

	2023	2024	2025
Економски аналитичари	9,5	5,0	3,2
ММФ	10,0	4,3	2,2
Консензус форкаст	9,3	3,8	/
Министерство за финансии	8,9	2,5	2,0
НБРСМ	9,5	3,5-4,0	2,0

Извор: Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП, септември 2023 година; ММФ, Светски економски преглед, октомври 2023 година; Консензус форкаст, септември 2023 година; Министерство за финансии, Фискална стратегија на Република Северна Македонија за 2024-2028, април 2023 година; и НБРСМ, октомври 2023 година.

Каматната стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити во третиот квартал од 2023 година се зголеми на квартално ниво за 0,2 п.п. и во просек изнесуваше 3,7%, во услови на зголемена основна каматна стапка на Народната банка. Исто така, сите просечни котации на СКИБОР забележаа нагорно придвижување. На примарниот пазар на државни хартии од вредност, новите емисии беа главно на подолги рокови и по повисоки каматни стапки, додека на секундарниот пазар на хартии од вредност се тргуваше само со државни обврзници, но во мал износ. На Македонската берза, берзанскиот промет се намали за 29,3% во однос на претходниот квартал, додека вредноста на МБИ-10 забележа квартално зголемување за 1,6%. На регионалните берзи, индексите забележаа умерен раст, во просек од 4,7% на квартална основа. На меѓународните финансиски пазари, индексите на променливост на пазарите на обврзници и акции, односно индексите МОВЕ и ВИКС повторно забележаа надолна промена, што укажува на намалување на неизвесноста и променливоста на пазарите. Распоните меѓу приносите на македонските и германските еврообврзници забележаа стеснување во однос на претходниот квартал, при умерено зголемување на приносите кај германските државни обврзници и намалување на приносите кај македонските еврообврзници.

Макроекономската слика за периодот 2023 – 2026 година во овој циклус на проекции не е значително променета во споредба со проекциите од април. И понатаму се очекува умерено забавување на растот во 2023 година и негово постепено засилување во следниот период. Така, во согласност со постепено забавување на активноста во првата половина на годината, како и сигналите од високофреквентните показатели за третото тримесечје, се очекува дека во 2023 година економскиот раст умерено ќе забави и ќе се сведе на 1,9%. Подобрувањето на надворешниот амбиент, во комбинација со одредени домашни специфични фактори, особено поврзани со јавниот инфраструктурен циклус би го поддржале забрзувањето на растот, па тој би достигнал до 3% во 2024 година. Растот на економијата би бил малку послаб од претходните очекувања (2,1% во 2023 година и 3,6% за 2024 година), со оглед на надворешното окружување

коешто е понеповолно во споредба со априлските проекции. За 2025 година, проекцијата за БДП е непроменета, односно и натаму се оценува дека растот ќе забрза искачувајќи се на 4%, а со оваа динамика би се движел и во наредната 2026 година. Во поглед на структурата на растот, за 2023 година се очекува позитивен придонес како од нето-извозот (во услови на очекуван посилен пад на увозот од извозот), така и од домашната побарувачка (поддржана од растот на потрошувачката на населението и на брутоинвестициите). Во следните две години, растот би се должел на домашната побарувачка, при негативен придонес од нето-извозот. Во рамките на домашната побарувачка, најголем позитивен придонес се очекува од бруто инвестициите, а значаен фактор за раст ќе биде и потрошувачката на домаќинствата. Имено, во следниот двегодишен период се очекува позначително закрепнување на бруто-инвестициите, заради засилената изведба на капиталните инфраструктурни проекти поврзани со изградбата на патните коридори и приватните домашни и странски инвестиции, со што оваа компонента ќе биде најважна за растот. Истовремено, се очекува умерено посилен раст и на личната потрошувачка, што главно ќе произлезе од динамиката кај расположливиот доход, во чии рамки масата на платите е основниот двигател на растот. Солиден раст се очекува и кај извозот на стоки и услуги, како резултат на закрепнувањето на странската побарувачка којашто би го поттикнала традиционалниот, но и новиот извозен сегмент. Растот на извозот и на домашната побарувачка, а пред сè на инвестициите поврзани со активностите околу изградбата на патната инфраструктура коишто ќе се остварат од страна на странски изведувач, ќе придонесат за зголемување и на увозот на среден рок. Притоа, во рамките на тековното сценарио не се претпоставуваат поголеми ескалации поврзани со воените дејствија во Украина и на Блискиот Исток.

Друштвото своите активности ги извршува само на пазарот во Р. Северна Македонија па во таа смисла економското опкружување кое треба да биде анализирано е Македонскиот пазар и куповната моќ на нашите граѓани.

Друштвото во текот на 2023 година, своето работење односно дејноста ја спроведуваше следејќи ги сите економски сигнали од надворешното опкружување.

Постигнатите цели од нашето работење во 2023 година, упатуваат на грижа за рационално и наменско користење на расположливите средства, динамична усогласеност на изворните приходи и други приливи и зајакнато управување со ликвидноста на краток и среден рок. Вложувавме напори за одржување на довербата, охрабрувајќи ги коминентите да продолжат со соработка со Друштвото.

3. Деловна политика и цели на Друштвото

Деловната политика во 2023 година е утврдена врз основа на Стратегијата и деловните акти на Друштвото, Законот за супервизија на осигурувањето и останатата Законска и подзаконска регулатива.

Деловната политика се темели на определбите Друштвото екипирано со висок стручен кадар применува деловна филозофија и професионалност во извршувањето на дејноста и креира препознатлив имиџ на вистински партнер во полето на осигурување.

Деловната политика на Друштвото има за цел натамошна афирмација на Друштвото, градење на доверба и поттикнување интерес на граѓаните и правните лица во осигурителниот систем на земјата.

Деловната политика за 2023 година ги инкорпорира следните вредности врз кои се темели делувањето на Друштвото:

- Консолидација и зголемување на имиџот на Друштвото на осигурителниот пазар во Македонија, како компанија со квалитетни продукти.
- Приоритет на продажбата на доброволните продукти, и во согласност со потребите на клиентите.
- Навремено и ефикасно решавање на настанатите штети.
- Тенденција на намалување на административните трошоци, без да биде загрозено работењето на Друштвото.
- Зголемување на добивката на компанијата и истовремено поголемо учество на осигурителниот пазар.
- Добра соработка со надлежните институции.
- Континуирана едукација во доменот на осигурувањето на агентската мрежа и на вработените.

За реализација на поставените цели од страна на целата структура на компанијата, ќе се работи интензивно за :

- Консолидација и проширување на продажната мрежа создавајќи нови продажни канали, во согласност со најновите состојби на пазарот и во согласност со актуелните правни акти.
- Зголемување на квалитетот на услугите за големите осигуреници и исто така интензивирање на контактите со актуелните и потенцијални клиенти.
- Воведување на нови осигурителни продукти,
- Брза и коректна обработка на оштетените побарувања, како еден од најбитните елементи на маркетингот.

Предности

- Професионална екипираност, способен во секое време да ги процени потребите на своите клиенти, почнувајќи од преземање во осигурување и се до коректна завршна обработка на оштетеното побарување.
- Продукти дизајнирани во согласност со потребите на клиентите, оправдани, вредни и од нивна страна разбирливи.
- Полиси со одредени упатства, со Услови кои се разбирливи за клиентите и дистрибуирани во потребно време.
- Лични контакти и квалитетна услуга.

Мисија

Со одговорно и стручно изведување на осигурувањето, со потполна заштита на нашите осигуреници и управување со нивните ризици, остваруваме посигурна и побогата иднина за нашите клиенти, сопственици и вработени. Со зголемени активности за афирмација на општествената одговорност на локално ниво, придонесуваме кон развојот на општествената одговорност.

Визија

Зголемиот углед на Друштвото во очите на клиентите, вработените, акционерите и општествената заедница се примарни услови на нашата визија за успешно работење. Затоа мораме да останеме стабилна осигурителна компанија, компанија со препознатлив бренд на доверба, лојалност, ефикасност и високо утврдени стандарди на квалитет на производите. Поактивен пристап со клиентите, ќе воспостави поквалитетни односи градејќи ја нивната трајна доверба. Со вложување во развој на осигурителните производи, знаење, информатичка технологија, вработени, сакаме да станеме носители на развојот на локалниот пазар.

4. Технологија и заштита на лични податоци

Основна функција на Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве Неживот АД Скопје е сервис и поддршка на бизнисот во ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото, во рамки на генералната стратегија на Групација Граве и спроведување на корпоративските процеси и процедури. Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве Неживот АД Скопје е поставена според потребите на деловните процеси во друштвото и има за цел навремено, точно и комплетно процесирање на информации и документи релевантни во работењето на друштвото.

Друштвото го следи трендот на технологијата и информатичката технологија па така во таа смисла опремени сме со висококвалитетна технологија која ги поддржува програмите за on-line пријава на штети, посебен програм за обработка на штетите, програм за следење на судските предмети како и посебни програми за финансии.

ГРАВЕ Неживот АД Скопје има правилници како интерни акти и воспоставено односно преземени се соодветно техничко организациони мерки за заштита на лични податоци и нивната обработка и тоа Серверите се поврзани во енергетска мрежа преку уред за непрекинато напојување, лозинките се менуваат на 90 дена и должината на лозинките е минимум 10 карактеристики, по 3 неуспешни обиди за поврзување системот се блокира, по изминување на 15 минути неактивност постои автоматско одјавување односно се заклучува десктопот. Се користи хардверска и софтверска заштита мрежна бариера помеѓу локална и надворешна мрежа, инсталирани се програми за антивирус, антиспајвер и антиспам заштита, интернет конекцијата е заштитена со мрежна бариера. Само администраторот на базата на податоци има

директен пристап до базата во која се наоѓаат податоците, постојат лозинки за итни ситуации постои бекап документирана стратегија и многу други преземени технички мерки.

Службата за информатички технологии делува во правец на:

- Целосна достапност на ИТ сервисите;
- Техничка и апликативна поддршка на корисниците на информациските системи;
- Унапредување и имплементација на апликативен софтвер;
- Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работењето,
- Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (AD/DNS/File/Print), безбедност (пристап на корисници, AV, backup, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија;
- Примена на ИТ политика за безбедност според Правилникот за минимални стандарди на АСО и според безбедносните стандарди на Групација Граве

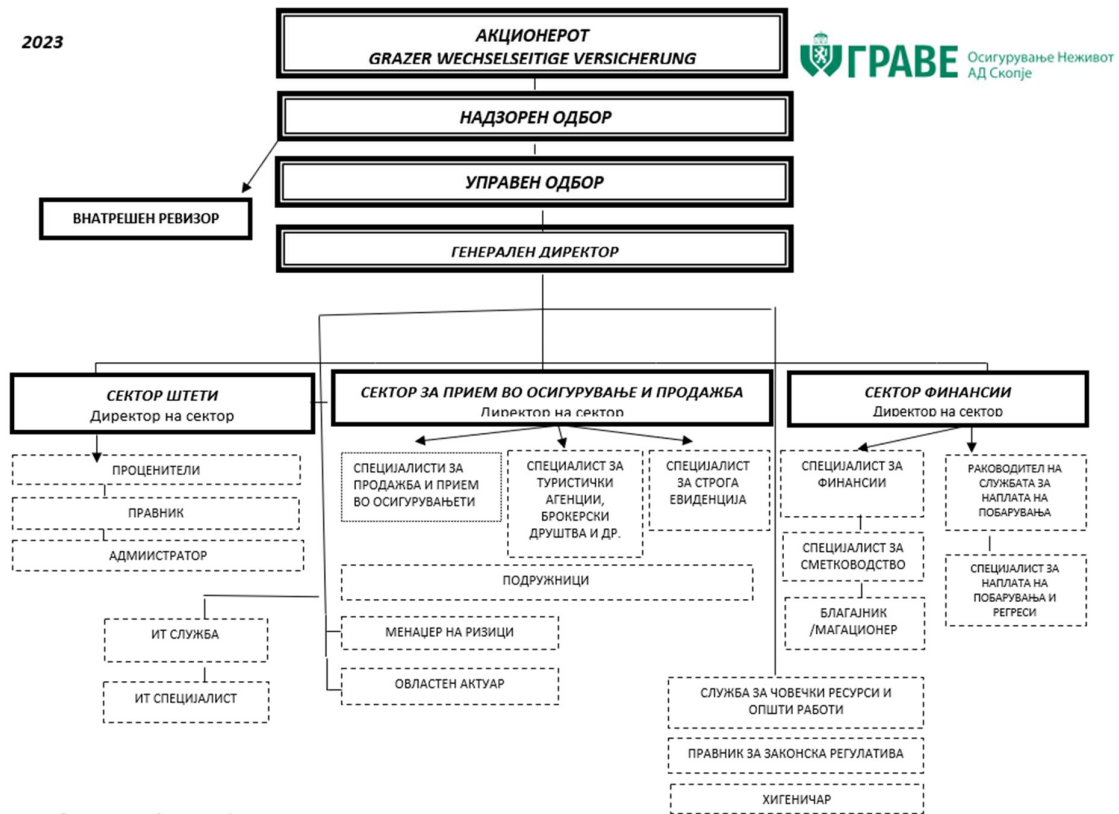
5. Организациона структура

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје на 31.12.2023 година има вкупно 94 вработени (2022: 80 вработени) и 25 застапници во осигурување согласно регистарот на застапници на Друштвото. Друштвото со својата организациона структура прецизно ги дефинира правата и одговорностите на сите вработени, како и линиите на контрола и проверка при секојдневното извршување на задачите, со присутна одговорност за ефикасно и ефективно управување.

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје располага со квалификуван кадар од областа на осигурувањето, правото, економијата, кој се стреми за нудење на поголем квалитет на услугите за осигурување, востановување воедначена пракса за постојните пакети на осигурување што ќе значи чување на традиција но и воспоставување на нови новини и новитети во осигурувањето како би биле интересни и конкурентни на пазарот.

Во текот на 2023 година вработените присуствуваа на обуки од различни области со што се поттикнува нивниот личен развој и стручни знаења.

За ефикасно и квалитетно извршување на стручни, административни и други работи и работни задачи во Друштвото се организирани соодветни организациони облици и тоа:

Вработени во дирекција вкупно 28
Вработени во подружници вкупно 66
Вкупно вработени 94

6. Корпоративно Управување

Друштвото за осигурување ГРАВЕ неживот АД Скопје воспоставува двостепен систем на управување Надзорен и Управен одбор организирани согласно одредбите на Законот за трговски друштва и Законот за супервизија на осигурувањето.

Управувачкиот модел е претставен преку Управниот одбор составен од 3 члена кои поседуваат одобрение согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Надзорот над работењето на Друштвото се реализира преку Надзорниот Одбор кој брои 3 члена.

Во Друштвото како самостојна и независна единица функционира и внатрешен ревизор кој согласно законските барања извештај за своето работење дава до Надзорниот одбор на Друштвото.

Овластен внатрешен ревизор на Друштвото е Велика Пешова.

Членови на надзорен одбор :

1. **Отмар Едерер**, Председател на Надзорен одбор, од 03.10.2019 година, со одлука на собрание на акционери на 17.07.2023 година избран е повторно со мандат од 5 години, роден на 27.01.1951 год. со живеалиште во Грац , Р.Австрија - доктор на економски науки,
2. **Марко Микиќ**, член на надзорен одбор од 07.11.2022 год, роден на 18.01.1955 год. во Марибор , Р.Словениа – градежен инженер и дипломиран економист,
3. **Ранко Ковачевиќ**, независен член на надзорен одбор 17.03.2021 год, роден на 25.01.1955 год. со живеалиште во Белград, Р.Србија – економист.

Членови на Управен одбор :

1. **Елизабета Божиновска**, Претседател на Управен Одбор, од 11.07.2022 год., со мандат од 4 години, родена на 17.10.1967 год. во Скопје, Р. Северна Македонија - дипломиран правник,
2. **Селаудин Имами**, член на Управен Одбор, од 03.12.2018 год., избран повторно со мандат од 5 години на 26.12.2022, роден на 12.08.1975 год. во Дебар, Р. Северна Македонија - дипломиран економист,
3. **Ненад Стаменков**, член на Управен Одбор, од 11.07.2022 год, избран повторно со мандат од 5 години на 05.07.2023, роден на 21.07.1988 год. во Скопје, Р. Северна Македонија - дипломиран инж.по информатика

Од страна на Собранието на Акционери на Друштвото, Надзорниот и Управниот одбор во 2023 година се одржани следниве седници:

- Собранието на Акционери на Друштвото одржал 2 седници,
- Надзорниот Одбор на Друштвото одржал 6 седници,
- Управниот Одбор на Друштвото одржал 47 седници, покрај одлуките донесени за тековното работење на Друштвото.

Во рамките на своите овластувања, во деловната 2023 година Управниот одбор презеде голем број на активности, пред се преку донесување одлуки, акти и издавање исправи со кои се утврдуваат и се уредуваат деловните политики и стратегии во работењето. При донесувањето на одлуките Управниот одбор соодветно ги следеше и ги применуваше одредбите од позитивните прописи. Управниот одбор ги презеде сите неопходни подготвителни дејствија поврзани со функционирањето на внатрешната ревизија и на органот на надзор. Навременото информирање на Надзорниот одбор обезбеди оперативна функционалност и конкретна ефективност. Во периодот што измина Управниот одбор обезбеди безрезервна поддршка на организациските единици и на вработените.

Сите членови на Управниот одбор дадоа адекватен и значителен придонес во функционирањето на одборот.

Согласно член 384 од Законот за Трговски Друштва, примањата во Р.С. Македонија на членовите на Надзорниот и Управниот одбор на Друштвото од Друштвото за осигурување ГРАВЕ Неживот АД Скопје се како што следи :

Трошоци за Надзорен Одбор

Трошоците за членовите на Надзорен одбор во текот на 2023 год. изнесуваат 855.700 МКД, (2022: 213.500 МКД).

Трошоци за Управен Одбор

Трошоците за членовите на Управен Одбор во текот на 2023 год. изнесуваат 7.409.336 МКД, (2022: 5.873.315 МКД).

7. Внатрешна и Надворешна Ревизија

Внатрешна Ревизија

Внатрешната ревизија на Друштвото, во согласност со годишниот план за работа, во текот на 2023 година изврши 7 ревизии, со што се опфатија сите клучни функции во работењето на Друштвото. Согласно тоа целосно е реализиран планот за извршување на главните ревизорски активности.

Освен активностите околу вршење на планираните ревизии внатрешната ревизија согласно годишниот план ги вршеше и следните дополнителни активности:

- Консултативни и советодавни услуги,
- Ревидирање на интерни акти на внатрешна ревизија,
- Самопроценка на активноста на внатрешна ревизија,
- Изврши оценка на функционирање на интерните контроли во Служба за ИТ ,
- Изготвува квартални извештаи до Внатрешната ревизија на Групацијата,
- Изготвува квартални извештаи до Надзорен одбор,
- Изготвува годишни извештаи за работата на внатрешна ревизија до Надзорен одбор и Собрание на акционери,
- Врши мониторинг на спроведување на дадени препораки и известува за степенот на имплементација на препораките,
- Врши контрола на усогласување на Друштвото за законските и подзаконски прописи и дава насоки и консултации за истото,
- Изготвува на годишни и стратешки планови за внатрешна ревизија врз основа на проценка на ризици во ревизорски универзум и сл.

Надворешна ревизија

Надворешен Ревизор за 2023 година беше Друштвото за ревизија МУР СТИВЕНС ДОО Скопје, со ЕМБС: 5255414, ЕДБ: 4030998353190 и седиште на ул.Св.Кирил и Методиј бр.20 Скопје. Ревизорот е избран со одлука на акционерското собрание бр.0201-1/8 од 15.03.2023 година. Во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурувањето, Агенцијата за Супервизија на осигурувањето донесе решение бр.УП1-14-2-465 од 29.03.2023 година, со кое издаде согласност Друштвото за ревизија МУР СТИВЕНС ДОО Скопје да изврши ревизија на финансиските извештаи за деловната 2023 година.

8. Управување со Ризици

Во текот на своето работење Друштвото е изложено на најразлични ризици, внатрешни оперативни и надворешни ризици. Економската и политичка состојба во државата и во соседните држави, го условуваат работењето во осигурителниот бизнис а со тоа и работењето на Друштвото. Друштвото има воспоставена структура на постојано следење на ризиците и законите на работењето и следствено на тоа презема разни мерки и активности за намалување, избегнување или пренесување на ризиците.

Друштвото, во своето работење, особено ги идентификува и следи следните ризици:

- Ризици на осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување,

Во оваа група се опфатени следните ризици: ризик од прием во осигурување, ризик од пресметка на премии, ризик од дизајнирање на производ, ризик на штети, ризик на економска средина, ризик на самопридржај, ризик на однесување на осигуреникот, ризик на техничко резервирање. Овие ризици претставуваат можност за претрпување на штети или негативни последици поради неадекватни премиски стапки или технички резерви споредени со превземените обврски, а кои можат да произлезат од флукуациите во зачестеноста и сериозноста на осигурените настани.

- Пазарни ризици

Пазарните ризици се поврзани со нестабилноста на цените на финансиските инструменти и пазарните цени на другите средства како што се ризик на каматни стапки, правен ризик, имотен ризик, валутен ризик, основен ризик, реинвестициски ризик, ризик од концентрација, ризик на неусогласеност на обврски и побарувања, ризик на промена на вредноста на средствата и обврските.

- Кредитни ризици

Во кредитните ризици се опфатени ризиците кои се поврзани со неизвршување на обврските и промената на бонитетот на издавачот на хартиите од вредност кои осигурителното друштво ги поседува, реосигурителот, посредниците и други деловни пратнери кои имаат обврски кон осигурителната компанија.

- Оперативни ризици

Оперативните ризици ги вклучуваат надворешните фактори, непримена или неуспешна и несоодветна примена на внатрешните процедури, технички грешки предизвикани од човечки фактор како и компјутерските системи.

- Ризик на ликвидност

Во оваа група се опфатени ризици од неможност за подмирување на обврските за плаќање во момент кога доспеваат плаќањата (немање доволно ликвидни слободни средства во однос на доспеаните обврски).

- Ризик на репутација

Можноста на настанување штети или негативни последици поради нарушување на угледот или управување на компанијата (негативен публицитет), што води до губење на довербата на јавноста во ингритетот на компанијата.

- Ризик од инвестирања

Овие ризици се однесуваат на веројатноста за негативни последици или загуби, кои можат да настане во рамките на портфолиото на средства/инвестиции кои ги поседува друштвото.

Со цел поуспешно реализирање на планираните параметри на Друштвото, воведени се интерни акти и системски контроли, кои имаат за цел ефикасно идентификување и управување со ризиците со кои се соочува друштвото во секојдневното работење. Поставеноста и организираноста на процесот на континуирано управување со ризиците подетално е опишано во Актот за управување со ризици, кој се ревидира и усвојува на годишно ниво.

Управување со капиталот

Друштвото за осигурување е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамките на кои што врши работи на осигурување, како и ризиците на кои е изложено при нивното извршување.

Пресметката на маргината на солвентност е во согласност со членот 75, став 1, а гарантниот фонд е дефиниран со член 77 од Законот за супервизија на осигурувањето.

На 31 декември 2023 година Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот како и вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Друштвото е усогласено со член 77 став 3 точка 2 од Законот за супервизија на осигурувањето за вредноста на капиталот во однос на Гарантниот фонд.

Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	V11	47.504.397
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	V12	
Капитал	V13	271.293.510
Гарантен фонд*	V14	184.485.000
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (V15 = V13 - V14)	V15	86.808.510
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (V16 = V13 - V11)	V16	223.789.113

	2023	2022
Маргина на солвентност	47.504.397	64.535.057
Износ на гарантен капитал	271.293.510	247.782.336

9. Анализа на работењето, финансиски резултат и финансиска состојба

Продажба - Главни показатели

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје работи во областа на неживотно осигурување и тоа во следниве класи на осигурување:

Класа	Назив	Датум на издадена дозвола
01	Осигурување од последици на несреќен случај (незгода)	од 2003 година
03	Осигурување на моторни возила (каска)	од 2003 година
05	Осигурување на воздухоплови (каска)	26.05.2004 година
07	Осигурување на стока во превоз (карго)	26.05.2004 година
08	Осигурување на имот од пожар и од природни непогоди	од 2003 година
09	Други осигурувања на имот	15.03.2012 година
10	Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	од 2003 година
11	Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови	26.05.2004 година
12	Осигурување од одговорност од употреба на пловни објекти	26.05.2004 година
13	Општо осигурување од одговорност	30.01.2012 година
18	Осигурување на туристичка помош	26.05.2004 година

Друштвото има мрежа на продажни места филијали и тоа вкупно 43 распространети низ следниве градови

1. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Куманово со седиште на ул. 11-ти Октомври, Локалитет Црвен Крст, Парцела 14618, Зграда Бр. 1, Вл. 2, Ст. 7, Приземје,
2. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Тетово со седиште на ул. ЈНА бр.28/4, Тетово,
3. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Тетово 2, со седиште на ул. Мехмед Паша Дарила бр. 115, Тетово,
4. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Тетово 3 со седиште на ул. Љубо Божиновски Пиш бб, Тетово,
5. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Гостивар, со седиште на ул. Илинденска бб, Гостивар,
6. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Охрид, со седиште на ул. Туристичка бр.6 Охрид,
7. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Кичево, со седиште на бул.Ослободување бр.36, бр.на зграда1, А2, влез3, приземје.
8. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Кавадарци, со седиште на Ул. Илинденска бр.1, влез 2, приземје бр. 5 Кавадарци.
9. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Дебар, со седиште на ул. 8-ми Септември бб, Дебар,
10. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Кочани, со седиште на ул. Теодосие Паунов бр.1 Кочани,
11. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Струмица, со седиште на ул. Ленинова бр. 108, Струмица,

12. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Гевгелија, со седиште на ул. Влатко Кантарџиев бр. 10, Гевгелија,
13. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Пехчево, со седиште на ул. Борис Кидрич бр.6 Пехчево,
14. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Струга, со седиште на ул. Пролетерски бригади бр.10, Струга,
15. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Штип, со седиште на ул. Партизански бб- ТЦ Дујле лок. 12, Штип,
16. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Свети Николе со седиште на Плоштад Илинден Свети Николе,
17. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Ресен, со седиште на ул. Јосиф Јосифовски бр.1 влез 1 приземје Ресен,
18. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Скопје 2- Чаир, со седиште на ул. 7-ма Албанска Бригада, Скопје,
19. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Неготино, со седиште на ул.Ацо Ацилов бб, Неготино,
20. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Демир Хисар со седиште на ул. Битолска бб, Демир Хисар,
21. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Велес, со седиште на ул.Асном бр.9 Велес,
22. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Гостивар 3 , со седиште на Ул.Илинденска бр.272 Гостивар,
23. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Скопје 1 Центар, со седиште на Ул. „Пиринска бр 23”влез 1, кат 5, бр.1 Скопје.
24. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Скопје 5 Арачиново, со седиште ул. 1 бр.186 згр.2 влез 1 к.приземје бр.1 с.Арачиново Скопје.
25. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Скопје 6 со адреса ул.Јужноморавски Бригади бб, бр на зграда 6, влез 1, приземје бр.1 Скопје
26. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Струга 1, со адреса с. Велешта влез.1, кат 1, број 1, Струга
27. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Куманово 3, со седиште Ул. “3-та Македонска Ударна Бригада” бр.7, Куманово.
28. Акционерско друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје –Подружница Гостивар со седиште на адреса Ул.Илинденска бр.271, Гостивар.
29. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Прилеп со седиште Ул.Борис Кидрич бр.7, Прилеп.
30. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Гостивар со седиште на адреса ул. Илинденска, зграда бр. 1, влез 2, призмје бр.2, Гостивар
31. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Гостивар со седиште на адреса ул. Илинденска бр. 169, 1-3/1 призмје, Гостивар
32. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Скопје со седиште на адреса Ул.Београдска бр.47, бр.1, влез1, приземје 1, Скопје.
33. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Струга со седиште на адреса Бул. Туризтичка бр1, Струга.
34. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Неготино со седиште на Ул.Серта бр.23 Неготино
35. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Тетово 4 со седиште на Автобуска Станица, Деловна Зграда вон стопанство Ул.Борис Кидрич влез 1, приземје 12 А Тетово.
36. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Струга 2 со седиште на адреса Струшки Кепенци бр.1, Струга.

37. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Тетово 5 со адреса ул. Илинденска влез 1, кат 1, бр.3, Тетово.
38. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје –Подружница Скопје со седиште на Ул. Пиринска бр.23 влез 1, приземје Скопје.
39. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје, Подружница Битола 2 со седиште на Ул. Солунска бр.180, бр на зграда 1, влез 1, су Битола.
40. Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје -Подружница Скопје со седиште на адреса Ул. Луј Пастер бр на зграда 1, влез 1, приземје, Скопје.
41. Акционерско друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје-Подружница Штип 2, Ул. Борис Кидрич -30, Бр.1, влез 2, приземје, бр.2 Штип
42. Акционерско друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје -Подружница Скопје со седиште на адреса Ул. Борис Трајковски бр 147, Скопје.
43. Акционерско друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје -Подружница Кочани 2 со седиште на адреса Ул. Димитар Влахов блок А, Приземје Кочани.

Основната определба на Секторот за продажба во 2023 година беше стабилен и одржлив раст на продажбата со контролирано неризично портфолио. Од друга страна, оптимизација на трошоците јасно беше во фокусот при организацијата на сите продажни мрежи. Продажната мрежа на Друштвото е организирана да обезбеди достапност на осигурителната понуда до клиентите преку разновидни дистрибутивни канали, со цел да биде секогаш во чекор со потребите на пазарот. Споредено со минатата година остварен е раст на полисирана премија од 47,0% или полисираната премија за 2023 година изнесува 527.826.632 денари додека за 2022 година изнесуваше 359.125.334 денари.

Главни показатели од продажбата се:

Бруто полисирана премија по класи :

Класи на осигурување		2023 реализација	2022 реализација	Промена во % 2023/2022	Структура 2023	Структура 2022
1	Незгода	24.325.215	15.876.567	53,2%	4,6%	4,4%
2	Здравствено осигурување	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
3	Каско - Моторни возила	18.370.107	11.126.176	65,1%	3,5%	3,1%
5	Каско – Авиони	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
6	Каско - пловни објекти	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
7	Карго	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
8	Пожар	3.703.797	3.434.865	7,8%	0,7%	1,0%
9	Други имотни	1.923.692	1.330.329	44,6%	0,4%	0,4%
10	А/О - Моторни возила	473.969.238	323.937.519	46,3%	89,8%	90,2%
11	А/О – авиони	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
12	А/О - пловни објекти	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
13	Општа одговорност	599.499	486.912	23,1%	0,1%	0,1%
15	Гаранции	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
16	Финансиски загуби	0	0	#DIV/0!	0,0%	0,0%
18	Туристичка помош	4.935.084	2.932.966	68,3%	0,9%	0,8%
Вкупно полисирана премија		527.826.632	359.125.334	47,0%	100%	100%

Учество на полисирана премија по класи на осигурување:

Најголемо учество во полисираната премија има осигурувањето од А/О морорни возила и истото учествува со 89,8% (2022: 90,2%) од вкупната полисирана премија, потоа осигурување од Незгода 4,6% (2022:4,4%), каско осигурувањето 3,5% (2022: 3,1%), имот пожар 0,7% (2022: 1,0%), други имот со 0,4% (2022: 0,4%), здравственото патничко осигурување 0,9% (2022: 0,8%).

Стратегијата на друштвото за 2023 година беше насочена кон постигнување одржлив и профитабилен раст со освојување пазарно учество во трите пазарни сегменти: индивидуални клиенти; МСП (Мали и средни претпријатија) и Големи корпоративни клиенти. Секако, кај секој од овие сегменти се правеше избор на клиентите коишто се сметаат за најквалитетни и најмалку ризични, клиенти правни лица кои имаат стабилен профитабилен раст и развој и индивидуални клиенти кои имаат стабилни приходи, вработени во добротоечки компании, клиенти вработени во јавната администрација.

Фокусот беше ставен на развивање долгорочни и стабилни односи со постојните и со новите корпоративни и индивидуални клиенти од дефинираните целни групи, каде Осигурителната компанија беше препознаена како партнер, притоа користејќи што е можно поголем број на производи и услуги (пакет на производи). Еден од главните приоритети беше интензивирање на напорите при „вкрстената продажба“ и зголемување на стапката на бројот на производи по клиент.

Огромен е просторот за дополнителен раст на продажбата кај пооделни продукти, пред се имотното осигурување. Поради тоа, покрај стандардните продукти од задолжителното и доброволното осигурување, беа воведени веќе подготвени нови четири производи (Осигурување на здравствени установи, менувачници, хотели и Комбинирано осигурување на продавници и услужни дејности), кои нудеа продажба на доброволно имотно осигурување од повеќе секции. Притоа, фокусот повторно беше ставен на стабилноста и на безбедноста наспроти цената.

Задржувањето на постоечките и придобивање на нови клиенти, со пружање на високо ниво на услуга, одржување и градење на стабилни, долгорочни, партнерски односи. Ваквото ниво на услугите се овозможи со соодветна симплификација, дигитализација и автоматизација на процесите.

Штети

Пријавени и исплатени штети

Во 2023 година бројот на пријавени штети е за 25,21% поголем во однос на 2022 година, односно во 2023 година пријавени се вкупно 3.223 штети. Во долунаведената табела се прикажува овој однос за пријавени штети 2023/2022:

Бр.	Продукти	2023	2022	2023/2022
1	АО	2.655	2.169	22,41%
2	ЗПО	104	50	108,00%
3	ИМОТ	22	20	10,00%
4	КАСКО	142	82	73,17%
5	НЕЗГОДА	299	251	19,12%
6	ОДГОВОРНОСТ	1	2	-50,00%
	ВКУПНО	3.223	2.574	25,21%

Бруто исплатените штети во 2023 година во вкупен износ се за 196,73% поголеми во однос на 2022 година, односно во 2023 година се исплатени штети во висина од 349.752.659 мкд (2022: 117.869.320 мкд). За класата на осигурување по автоодговорност која е најзастапената класа во нашиот портфел имаме зголемување за 18,69% на исплатените штети за 2023 во однос на 2022 година. Зголемување на исплатените штети во 2023 има и кај Зелена Карта за 1698,83% во споредба со 2022 година. Зголемување на исплатените штети се забележува и кај останатите класи на осигурување во 2023 споредбено со 2022 година.

Следи табела на исплатените штети во 2023 година по продукти.

бр.	Продукти	2023	2022	2023/2022
1	АО	115.214.931	97.075.550	18,69%
2	ЗК	215.267.397	11.967.103	1698,83%
3	ЗПО	1.806.324	789.714	128,73%
4	ИМОТ	1.456.344	533.937	172,76%
5	КАСКО	9.864.418	4.810.440	105,06%
6	НЕЗГОДА	6.143.245	2.605.549	135,78%
7	ОДГОВОРНОСТ	-	87.027	#VALUE!
	Вкупно	349.752.659	117.869.320	196,73%

Резерви за штети

Резервите за настанатите и пријавените штети (РБНС) и настанати и непријавени штети (ИБНР), се пресметани во согласност со интерните правила на друштвото за осигурување во врска со штетите и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и со состојба на 31 декември 2023 година бруто резервите за штети изнесуваат 497.636.605 МКД.

Структурата на штетите во резерва според продуктите за 2023 год. се дадени во следната табела:

Продукти	РБНС	ИБНР	Вкупно
АО	2.108.102	3.228.004	5.336.106
КАСКО	4.441.938	230.033	4.671.971
ИМОТ	681.019	50.488	731.507
НЕЗГОДА	144.599.231	86.190.431	230.789.662
ЗЕЛЕНА КАРТА	51.107.445	25.214.078	76.321.523
ОДГОВОРНОСТ	133.710	94.214	227.924
ЗПО	1.742.332	705.909	2.448.241
Вкупно	204.813.776	115.713.158	320.526.934

Состојбата на РБНС-настаните, пријавени и неисплатени штети за 2023 година изнесува 204.813.776 мкд, односно за -24,25% во помал износ во однос на 2022 година. Во следната табела е дадена структурата на штети.

Продукти	2023	2022	2023/2022 год
	РБНС	РБНС	%
АО	2.108.102	115.128.923	(98,17%)
КАСКО	4.441.938	3.654.144	21,56%
ИМОТ	681.019	548.151	24,24%
НЕЗГОДА	144.599.231	3.174.519	4455,00%
ЗЕЛЕНА КАРТА	51.107.445	146.342.471	(65,08%)
ОДГОВОРНОСТ	133.710	-	#VALUE!
ЗПО	1.742.332	1.532.415	13,70%
Вкупно	204.813.776	270.380.623	(24,25%)

Состојбата на ИБНР-настанати, но непријавени штети за 2023 година изнесува 115.713.158 мкд, односно за -49,08% во помал износ во однос на 2022 година. Во следната табела е дадена структурата на штети.

Продукти	2023	2022	2023/2022 год
	ИБНР	ИБНР	%
АО	3.228.004	71.081.017	(95,46%)
КАСКО	230.033	153.102	50,25%
ИМОТ	50.488	50.670	(0,36%)
НЕЗГОДА	86.190.431	2.543.351	3288,85%
ЗЕЛЕНА КАРТА	25.214.078	153.125.739	(83,53%)
ОДГОВОРНОСТ	94.214	126.228	(25,36%)
ЗПО	705.909	175.875	301,37%
Вкупно	115.713.158	227.255.982	(49,08%)

Реосигурување

Друштвото е должно во друштво за осигурување за активно реосигурување да ги реосигура обврските од договорите за осигурување, над износот што со табелата за максимално покритие е предвидено друштвото да ги покрие со сопствени средства.

Друштвото за осигурување регистрирано за активно реосигурување е должно понудените вишоци на ризици кои не може да ги покрие со сопствени средства да ги реосигура кај други друштва за осигурување регистрирани за активно реосигурување.

Друштвото секоја деловна година донесува Програма за потребите од реосигурување, во зависност од структурата на осигурителното портфолио и да определи со кои договори за реосигурување ќе го обезбеди вишокот на ризик.

Друштвото изготвува и опис на статистичките основи кои се користат за следење на адекватноста на реосигурителното покритие, вклучително со презентација на статистичките методи кои се користени за соодветна процена на ризик.

Друштвото се раководи според насоките на реосигурување на Граве концернот и сите договори за реосигурување се склучени со матичното друштво ГРАЗЕР АГ кој гарантира и нуди оптимална реосигурителна заштита.

Опис на договорите за реосигурување по класи на осигурување

Класа 10

Во однос на класата 10-Осигурување од автоодговорност, (одговорност кон трети лица) вклучувајќи ризици од зелена карта Друштвото има склучено непропорционален договор XL (excess of loss) за реосигурување со максимален самопридржај на Друштвото од 300.000 евра. Договорот е склучен со Грацер Векселзајтиге Осигурително Акционерско Друштво, Грац.

Класа 7(карго), 8 и 9(имот)

Друштвото има непропорционален договор од типот XL (excess of loss) за карго (класа 7) и за имотното осигурување (класа 8 и 9) со максимален самопридржај од 200.000 евра. Максималното покритие на реосигурителот по овој договор изнесува до 300.000 евра за карго и 9.800.000 евра за имотните осигурувања вклучувајќи ги ризиците – пожар, удар на гром, експлозија, олуја, паѓање на воздушни летала, пари во каса и при пренос, објекти во градба и монтажа, прекин на работа, кршење стакло, провална кражба и разбојништво, излив на вода, природни непогоди вклучително и земјотрес. Договорот е склучен со Грацер Векселзајтиге Осигурително Акционерско Друштво, Грац.

Друштвото има дозвола за работа за класите 1,3,5,11,12,13,18, но не склучи трети договори за реосигурување во 2023 година и по план за работа доколку ризикот го надминува максималниот самопридржај обезбедува факултативно реосигурување пред склучувањето на оригиналните полиси за осигурување.

Во 2023 е склучен факултативен договор за класа 13-општа одговорност – пропорционален договор со покритие до 500.000 евра, каде самопридржајот е 0% и е цедиран 100 % во Грацер Векселзајтиге Осигурително Акционерско Друштво, Грац.

Финансиски резултат и Финансиска состојба

Друштвото во извештајниот период оствари позитивен финансиски резултат во износ од 23.215.548 МКД зголемено за 8.050.056 МКД споредбено со претходна година (2022: добивка 15.165.492 МКД)

Категориите на приходи и на расходи признати до степенот на завршеност на денот на билансот во годината на известувањето детално се дадени подолу.

❖ ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2023 година Друштвото оствари приходи од работење во износ од 444.966.438 МКД што е за **113.819.135 МКД** во повисок обем од остварениот во 2022 година.

Влијание на ова зголемување има:

ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) 101.065.982 МКД

Нето приходите од премија за 2023 година изнесуваат 413.436.702 МКД кое што претставува зголемување во однос на 2022 година за 32,4%, односно за 101.065.982 МКД,

Главна како резултат на :

- Бруто полисирана премија за осигурување 168.701.298 МКД,
- Бруто полисирана премија предадена во реосигурување 9.359.781 МКД,
- Промена во бруто резервата за преносна премија 56.579.151 МКД,
- Промена во бруто резервата за преносна премија дел за реосигурување (1.696.384 МКД).

ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА 6.968.912 МКД

Во текот на 2023 година Друштвото реализираше приходи по основ на вложувања во износ од 20.428.897 МКД односно 6.968.912 МКД над остварените во 2022 година (2022: 13.459.985 МКД).

- Приходи од камати 3.718.953 МКД, поголема реализација на приходите од камати,
- Позитивни курсни разлики 633.207 МКД,
- Нереализирани добивки од сведување на објективна вредност 2.316.815 МКД,
- Реализирани добивки од продажба на вложувања 299.959 МКД,
- Останати приходи од вложувања -22 МКД

ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ 238.190 МКД

Во текот на 2023 година Друштвото реализираше приходи по основ на провизии од Реосигурување во износ од 1.617.874 МКД, и се за 238.190 МКД во поголем износ споредбено со претходна година (2022: 1.379.684 МКД).

ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ 885.973 МКД

Во 2023 година Друштвото оствари останати осигурителни приходи во износ 3.839.314 МКД, што е за 885.973 МКД во повисок обем во споредба со 2022 година.

Зголемениот приходот е како резултат на:

- Приходи од Гарантен Фонд по основ на надомест за обработка на штети од неосигурани и непознати моторни возила -144.525 МКД
- Приходи од Гарантен Фонд по основ на реализирани регресни побарувања (вонсудски и судски) 1.099.498 МКД
- Приходи од друштвата за осигурување по основ на надомест за обработка на услужни исплатени штети -69.000 МКД

ОСТАНАТИ ПРИХОДИ 4.660.078 МКД

Во 2023 година останатите приходи на Друштвото изнесуваат 5.643.651 МКД, и се за 4.660.078 МКД во поголем износ споредбено со 2022 година.

Зголемениот приходот е како резултат на:

- Приходи по основ на краткорочни тековни средства 9.059 МКД
- Приходи по основ на казни и надоместоци 5.103 МКД
- Приходи од минати години 199.274 МКД
- Приходи од добивка од Гарантен фонд 67.500 МКД
- Останати финансиски и други приходи 4.379.142 МКД

❖ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Расходите од работењето на Друштвото за 2023 година изнесуваат 421.750.890 МКД, зголемени за **105.769.079 МКД** во споредено со 2022 година (2022: 315.981.811 МКД). Влијание на ова зголемување има:

НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) 42.771.852 МКД

Нето трошоци за штети за 2023 година изнесуваат 170.036.483 МКД (2022: 127.264.631 МКД), споредбено со претходна година претставуваат зголемување за 33,6% или за 42.771.852 МКД во апсолутен износ

- Бруто исплатени штети 231.883.339 МКД
- Приход од бруто реализирани регресни побарувања -136.532 МКД
- Бруто исплатени штети – дел за реосигурување 198.857.897 МКД
- Промени во бруто резервите за штети -188.303.333 МКД
- Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување -197.913.211 МКД

НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО 51.293.528 МКД

Нето трошоците за спроведување на осигурувањето во деловната 2023 година изнесуваат 209.501.770 МКД што претставува раст за 32,4% или 51.293.528 МКД во поголем износ во однос со истиот период од претходна година (2022: 158.208.242 МКД).

- Трошоци за стекнување 42.168.964 МКД,
- Административни трошоци 9.124.564 МКД,

Трошоците за стекнување во 2023 година изнесуваат 154.831.085 МКД (2022: 112.662.121 МКД). Истите учествуваат со 71% во вкупните нето трошоци за спроведување на осигурување.

Односно 29% од нето трошоците за спроведување на осигурување во 2023 година во износ од 54.670.685 МКД (2022: 45.546.121 МКД) се однесуваат на административните трошоци на Друштвото.

ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА 580.810 МКД

Трошоците за вложувања во 2023 година изнесуваат 1.957.849 МКД, и се за 580.810 МКД во поголем износ во однос на 2022 година (2022: 1.377.039 МКД)

- Негативни курсни разлики 209.442 МКД
- Вредносно усогласување (нерезлизирани загуби) 473.970 МКД
- Останати трошоци од вложување -102.602 МКД

ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ 6.004.524 МКД

Во 2023 година останатите осигурителни технички трошоци изнесуваат 26.676.246 МКД (2022: 20.671.722 МКД) и се за 6.004.524 МКД во поголем износ во однос на 2022 година.

ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА 1.972.942 МКД

Друштвото изврши исправка на вредноста на побарувањата по основ неплатена премија по кој основ искажа трошокот во износ од 9.337.818 МКД (во 2022: 7.364.876 МКД)

ОСТАНАТИ РАСХОДИ ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА 3.145.423 МКД

Во 2023 година останатите расходи вклучувајќи и вредносните усогласувања изнесуваат 4.240.724 МКД, и се поголеми за 3.145.423 МКД во однос на 2022 година (2022: 1.095.301 МКД)

- Загуби поради обезвреднување на останатите побарувања, освен на побарувањата по основ на премија 1.897.003 МКД, зголемувањето пред се се должи на ефектот на растот на расход од исправка на останатите побарувања споредбено со претходна година.
- Останати расходи 1.248.420 МКД.

ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ

Добивката за деловната година резултира во износ од 23.215.548 МКД зголемувајќи се за 8.050.056 МКД споредбено со претходна година (2022: добивка 15.165.492 МКД).

❖ ФИНАНСКА ПОЛОЖБА

Вкупната Актива на Друштвото на 31.12.2023 година изнесува 967.328.737 МКД и забележува намалување за -3,19% или во износ од 31.877.656 МКД во споредба со претходна година (2022: 999.206.393 МКД).

НЕМАТЕРИЈАЛНИТЕ СРЕДСТВА на 31.12.2023 година изнесуваат 1.215.841 МКД опфаќат 0,1% од активата и се намалени за -293.684 МКД во споредба со претходна година (2022:1.509.525 МКД). Вклучуваат воглавно набавка на нов софтвер и надградба на постоечки софтвер, за подобрување на оперативната работа.

ВЛОЖУВАЊА на 31.12.2023 година изнесуваат 672.432.611 МКД и се зголемени за 67.473.460 МКД споредбено со претходна година (2022: 604.959.151 МКД), опфаќат 69,5% од активата, се состојат од вложувања во заеднички контролирани ентитети преку вложувањето во Националното Биро за осигурување, вложувањата во банкарски депозити, вложувања во хартии од вредност, вложувања во удели во инвестициските фондови.

Зголемувањето на Вложувањата за 67.473.460 МКД, се должи на:

- зголемување на вложувањата во Гарантниот Фонд на НБО за 4.175.320 МКД,
- зголемување на вложувањата во државни записи за 48.459.453 МКД,
- зголемување на вложувањата во државни обврзници за 28.672.332 МКД,
- намалување на вложувањата во удели во инвестициските фондови за -13.833.645МКД

ДЕЛ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ на 31.12.2023 година изнесуваат 65.396.552 МКД и се намалени за -197.501.823 МКД споредбено со претходна година (2022: 262.898.375 МКД), опфаќат 6,8% од активата на билансот.

ПОБАРУВАЊАТА се состојат од побарувања од непосредни работи во осигурување, и останати побарувања. Вкупните побарувања на 31.12.2023 година изнесуваат 123.548.692 МКД и се зголемени за 64.816.143 МКД споредбено со претходна година (2022: 58.732.549 МКД); опфаќаат 7,9% од активата на билансот.

ОСТАНАТИ СРЕДСТВА на 31.12.2023 година изнесуваат 15.600.491 МКД и се зголемени за -2.204.632 МКД во споредба со претходна година (2022: 17.805.123 МКД), опфаќаат 1,6% од активата на билансот. Останатите средства се состојат од материјални средства кои служат за вршење на дејноста, парични средства и останати парични еквиваленти, и залихи на ситен инвентар.

АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА на 31.12.2023 година изнесуваат 88.864.171 МКД, и се зголемени за 35.832.880 МКД во споредба со претходна година (2022: 52.831.291 МКД), опфаќаат 9,2% од активата на билансот.

КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ на 31.12.2023 година изнесува 272.509.351 МКД и се зголемени за 23.217.490 МКД во споредба со претходна година (2022: 249.291.861 МКД), опфаќаат 28,2% од пасивата на билансот.

БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ на 31.12.2023 година изнесуваат 599.904.874 МКД и се намалени за -88.724.079 МКД во споредба со претходна година (2022: 688.628.953 МКД), опфаќаат 62,0% од пасивата на билансот.

Намалувањето на бруто техничките резерви се состои од :

- Бруто резерви за преносни премии 88.385.591 МКД
- Бруто резерви за штети -177.109.670 МКД

ОСАТАНАТИ РЕЗЕРВИ на 31.12.2023 година изнесуваат 1.516.714 МКД, и се зголемени за 223.864 МКД во споредба со претходна година (2022: 1.292.850 МКД), опфаќат 0,2% од пасивата од билансот.

ОБВРСКИТЕ на 31.12.2023 година изнесуваат 71.700.964 МКД и се зголемени за 12.539.038 МКД во споредба со претходна година (2022: 59.161.926 МКД), опфаќаат 7,4% од пасивата на билансот. Обврските се состојат од обврски од непосредни работи во осигурување, обврски од работи на соосигурување и реосигурување, и останати обврски.

Технички резултат од работењето по класи за 2023 година

ГРАВЕ неживот А.Д. Скопје										
Технички резултат од работењето по класи за 2023 година										
Ред. Број	НАЗИВ	Лични незгоди (01)	Каско осигурување (03)	Карго (07)	Осигурување на имот (08)	Осигурување на имот (09)	АО вкупно (10)	Одговорност (13)	Здравствено осигурување (18)	вкупно
1	Бруто полисирана премија	24.325.215	18.370.107	0	3.703.797	1.923.692	473.969.238	599.499	4.935.084	527.826.632
2	Бруто полисирана премија предадена во реосиг.	-	-	-	4.783.477	-	21.753.900	-	-	26.537.377
3	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел	-	-	-	-	-	-	533.038	-	533.038
4	Промена на преносната премија	5.123.480	3.768.270	-	165.357	327.729	78.635.719	41.126	323.909	88.385.591
5	НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (1-2+ 3-4)	19.201.735	14.601.837	0	(1.245.036)	1.595.963	373.579.619	1.091.410	4.611.175	413.436.702
6	Останати осигурително технички приходи, намалени за	176.937	133.621	0	26.941	13.993	3.447.565	4.361	35.897	3.839.314
7	Останати приходи	334.652	252.725	0	50.955	26.465	6.520.587	8.248	67.894	7.261.525
8	ВКУПНО ПРИХОДИ (5+6+7)	19.713.324	14.988.182	0	(1.167.141)	1.636.420	383.547.771	1.104.019	4.714.966	424.537.541
9	ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ	5.761.481	10.729.144	-	165.426	-	150.733.093	101.064	2.546.274	170.036.482
а	Бруто исплатени штети	6.143.245	9.864.418	-	1.456.344	-	330.482.328	-	1.806.324	349.752.659
б	Бруто исплатени штети - дел за реосигурување	-	-	-	1.423.604	-	197.630.314	-	-	199.053.918
б	Промена во бруто резервази за штети	(381.764)	864.726	-	132.686	-	(178.566.333)	101.064	739.950	(177.109.671)
в	Промена во бруто резервази за штети - дел за рео.	-	-	-	-	-	(198.034.861)	-	-	(198.034.861)
г	Намалување за приходот од бруто реализирани регресн	-	-	-	-	-	1.587.448	-	-	1.587.448
10	ПРОМЕНИ ВО бруто еквалациона резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	ПРОМЕНИ ВО останатите бруто технички резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	ТРОШОЦИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ	6.359.946	4.774.804	0	1.142.231	521.081	141.570.788	161.847	300.387	154.831.085
а	Провизија	6.488.318	4.679.478	0	1.111.760	404.815	140.802.973	139.483	29.991	153.656.818
б	Останати трошоци за стекнување	1.470.191	1.110.271	0	223.854	116.266	28.646.221	36.233	298.271	31.901.307
в	Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	(1.598.563)	(1.014.945)	-	(193.383)	-	(27.878.405)	(13.869)	(27.875)	(30.727.040)
14	АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ	2.519.532	1.902.720	0	383.628	199.250	49.092.299	62.094	511.161	54.670.685
15	Останати осигурително технички трошоци , намалени	37.049	344.740	0	5.641	2.930	26.277.457	913	7.516	26.676.246
16	Врдносно усогласување на побарувањата по основ на	570.351	279.091	-	-	(196.351)	9.573.831	(20.039)	(869.065)	9.337.818
17	Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласува	195.436	147.591	0	29.757	15.456	3.808.017	4.817	39.650	4.240.724
18	ВКУПНО ТРОШОЦИ (9+10+11+12+13+14+15+16+17)	15.443.795	18.178.090	0	1.726.684	542.366	381.055.486	310.696	2.535.924	419.793.040
19	Добивка (+) /Загуба (-) (8-18)	4.269.529	(3.189.907)	0	(2.893.825)	1.094.055	2.492.285	793.322	2.179.042	4.744.500

Коефициенти на :	Лични незгоди (01)	Каско осигурување (03)	Карго (07)	Осигурување на имот (08)	Осигурување на имот (09)	АО вкупно (10)	Одговорност (13)	Здравствено осигурување (18)	вкупно
Трошоци за Штети (9/5)	30,0	73,5	-	(13,3)	-	40,3	9,3	55,2	41,1
Промени во бруто еквализационата резерва (10/5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во останатите бруто технички резерви(11/5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за попусти (12/5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за стекнување (13/5)	33,1	32,7	6,0	(91,7)	32,6	37,9	14,8	6,5	37,4
Административни трошоци (14/5)	13,1	13,0	10,4	(30,8)	12,5	13,1	5,7	11,1	13,2
Останати осигурително технички трошоци , намалени за реосигурување (15/5)	0,2	2,4	0,2	(0,5)	0,2	7,0	0,1	0,2	6,5
Врдносно усогласување на побарувањата по основ на премија (16/5)	3,0	1,9	-	-	(12,3)	2,6	(1,8)	(18,8)	2,3
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања (17/5)	1,0	1,0	0,8	(2,4)	1,0	1,0	0,4	0,9	1,0
Комбиниран коефициент	80,4	124,5	17,4	(138,7)	34,0	102,0	28,5	55,0	101,5

ГРАВЕ неживот А.Д. Скопје										
Коефициент на штети за 2023 година										
Р/Број	Н А З И В	Лични незгоди (01)	Каско осигурување (03)	Карго (07)	Осигурува ње на имот (08)	Осигурувањ е на имот (09)	АО вкупно (10)	Одговорност (13)	Здравствено осигурување (18)	ВКУПНО
1	Бруто полисирана премија	24.325.215	18.370.107	0	3.703.797	1.923.692	473.969.238	599.499	4.935.084	527.826.632
2	Бруто полисирана премија предадена во реосигур.	-	-	-	4.783.477	-	21.753.900	-	-	26.537.377
3	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел	-	-	-	-	-	-	533.038	-	533.038
4	Промена на преносната премија	5.123.480	3.768.270	-	165.357	327.729	78.635.719	41.126	323.909	88.385.591
5	НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (1-2+3-4)	19.201.735	14.601.837	0	(1.245.036)	1.595.963	373.579.619	1.091.410	4.611.175	413.436.702
6	ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ	5.761.481	10.729.144	-	165.426	-	150.733.093	101.064	2.546.274	170.036.482
a	Бруто исплатени штети	6.143.245	9.864.418	-	1.456.344	-	330.482.328	-	1.806.324	349.752.659
в	Бруто исплатени штети - дел за реосигурување	-	-	-	1.423.604	-	197.630.314	-	-	199.053.918
б	Промена на резервација за штети	(381.764)	864.726	-	132.686	-	(178.566.333)	101.064	739.950	(177.109.671)
в	Промена на резервација за штети - дел за рео	-	-	-	-	-	(198.034.861)	-	-	(198.034.861)
г	Намалување за приходот од бруто реализирани регресн	-	-	-	-	-	1.587.448	-	-	1.587.448
7	ПРОМЕНИ ВО БРУТО ЕКВИЛИЗАЦИОНАТА РЕЗЕРВА	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Коефициенти на :									
	Трошоци за Штети (9/5)	30,0	73,5	-	(13,3)	-	40,3	9,3	55,2	41,1
	Промени во бруто еквализационата резерва (10/5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Годишниот извештај за работењето за годината што завршува на 31 Декември 2023 е разгледан и одобрен од Надзорниот Одбор на Друштвото и е потпишан во негово име од:

Г-дин Селаудин Имами
Член на Управен одбор

Г-дин Ненад Стаменков
Член на Управен одбор

Г-ѓа Елизабета Божиновска
Претседател на Управен одбор

П Р И Л О З И

БУ: Биланс на успех

БС: Биланс на состојба

МС: Маргина на солвентност

КС: Пресметка на капиталот

ВТР: Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви

БУ: Биланс на успех

01.01.2023 – 31.12.2023

Опис на позиција	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200	444.966.438	331.147.303
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	413.436.702	312.370.720
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	527.826.632	359.125.334
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206	26.537.377	17.177.596
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207	88.385.591	31.806.440
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209	533.038	2.229.422
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	20.428.897	13.459.985
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212	0	0
2.1 Приходи од наемнини	213		
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		
3. Приходи од камати	216	15.896.468	12.177.515
4. Позитивни курсни разлики	217	1.055.129	421.922
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218	3.059.120	742.305
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219	415.489	115.530
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		17.952
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221	415.489	97.578
6.3 Останати финансиски вложувања	222		
7. Останати приходи од вложувања	223	2.691	2.713
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223а	1.617.874	1.379.684
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	3.839.314	2.953.341
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	5.643.651	983.573
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226	421.750.890	315.981.811
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	170.036.483	127.264.631
1. Бруто исплатени штети	228	349.752.659	117.869.320
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229	1.587.448	1.723.980
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231	199.053.918	196.021
5. Промени во бруто резервите за штети	232	-177.109.671	11.193.662
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234	-198.034.861	-121.650
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	0	0
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236	0	0
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239	0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242	0	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245	0	0
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248	0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	209.501.770	158.208.242
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252	154.831.085	112.662.121
1.1 Провизија	253	153.656.818	94.058.713

1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а	30.521.887	28.617.278
1.3 Останати трошоци за стекнување	254	1.379.420	666.697
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255	-30.727.040	-10.680.567
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	54.670.685	45.546.121
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257	1.094.340	1.598.683
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258	21.538.050	21.036.306
2.2.1 Плати и надоместоци	258а	13.434.506	12.697.412
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б	1.260.387	1.371.424
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в	5.708.805	5.799.458
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д	1.134.352	1.168.012
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260	32.038.295	22.911.132
2.4.1 Трошоци за услуги	260а	26.700.085	17.169.178
2.4.2 Материјални трошоци	260б	2.717.220	3.454.510
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в	2.620.990	2.287.444
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	1.957.849	1.377.039
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		
2. Трошоци за камати	263		
3. Негативни курсни разлики	264	1.187.152	977.710
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265	473.970	
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266	0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		
5.3 Останати финансиски вложувања	269		
6. Останати трошоци од вложувања	270	296.727	399.329
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	26.676.246	20.671.722
1. Трошоци за превентива	272		
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273	26.676.246	20.671.722
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	9.337.818	7.364.876
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	4.240.724	1.095.301
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276	23.215.548	15.165.492
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277	0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278		
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280	23.215.548	15.165.492
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281	0	0

БС: Биланс на состојба

01.01.2023 – 31.12.2023

Опис на позицијата	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
АКТИВА			
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	1.215.841	1.509.525
1. Гудвил	002		
2. Останати нематеријални средства	003	1.215.841	1.509.525
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	672.432.611	604.959.151
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	0	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006	0	0
1.1 Земјиште	007		
1.2 Градежни објекти	008		
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009	0	0
2.1 Земјиште	010		
2.2 Градежни објекти	011		
2.3 Останати материјални средства	012		
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	16.268.790	12.093.470
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		

2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020	16.268.790	12.093.470
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	656.163.821	592.865.681
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	48.459.453	0
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023	48.459.453	
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	461.230.667	432.558.335
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027	461.230.667	432.558.335
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	72.473.701	86.307.346
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034	72.473.701	86.307.346
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	74.000.000	74.000.000
4.1 Дадени депозити	036	74.000.000	74.000.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		
4.3 останати заеми	038		
4.4 Останати пласмани	039		
5. Деривативни финансиски инструменти	040		
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	65.396.552	262.898.375
1. Дел за соосигурување во бруто резервата за преносна премија	043	2.762.460	2.229.422
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045	62.634.092	260.668.953
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051	470.379	470.379
1. Одложени даночни средства	052		
2. Тековни даночни средства	053	470.379	470.379
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054	123.548.692	58.732.549
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	76.836.390	47.535.283
1. Побарувања од осигуреници	056	76.836.390	47.535.283
2. Побарувања од посредници	057		
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059	0	0
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061	0	
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	46.712.302	11.197.266
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064	6.142.409	2.863.820
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065	7.905.297	6.671.944
3. Останати побарувања	066	32.664.596	1.661.502
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068	15.600.491	17.805.123
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	3.778.955	2.258.004
1. Опрема	070	2.415.988	895.037
2. Останати материјални средства	071	1.362.967	1.362.967
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	11.821.536	15.547.119
1. Парични средства во банка	073	11.821.536	15.547.119
2. Парични средства во благајна	074		
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		

III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	88.664.171	52.831.291
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		
2. Одложени трошоци на стекнување	080	83.543.889	52.816.849
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081	5.120.282	14.442
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083	967.328.737	999.206.393
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084	66.466.310	67.434.695
ПАСИВА			
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	272.509.351	249.291.861
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	513.701.748	513.701.748
1. Запишан капитал од обични акции	087	513.701.748	513.701.748
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		
3. Запишан а неуплатен капитал	089		
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091	-50.403	-52.345
1. Материјални средства	092		
2. Финансиски вложувања	093	-50.403	-52.345
3. Останати ревалоризациони резерви	094		
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	50.999.828	50.999.828
1. Законски резерви	096	50.999.828	50.999.828
2. Статутарни резерви	097		
3. Резерви за сопствени акции	098		
4. Откупени сопствени акции	099		
5 Останати резерви	100		
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101	0	0
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102	315.357.370	330.522.862
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103	23.215.548	15.165.492
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104	0	0
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	599.904.874	688.628.953
I. Бруто резерви за преносни премии	107	279.377.939	190.992.348
II. Бруто математичка резерва	108		
III. Бруто резерви за штети	109	320.526.935	497.636.605
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		
V. Бруто еквилизациона резерва	111		
VI. Бруто останати технички резерви	112		
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	1.516.714	1.292.850
1. Резерви за вработени	115	1.516.714	1.292.850
2. Останати резерви	116		
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	1.212.287	830.803
1. Одложени даночни обврски	118		
2. Тековни даночни обврски	119	1.212.287	830.803
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	71.700.964	59.161.926
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122	0	0
1. Обврски спрема осигуреници	123	0	0
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126	23.514.017	15.604.649
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127	23.514.017	15.604.649
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	48.186.947	43.557.277
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131	34.844.106	30.338.515
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		
3. Останати обврски	133	13.342.841	13.218.762
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134	20.484.547	0
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З+С	136	967.328.737	999.206.393
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137	66.466.310	67.434.695

МС_1 (н.о.) Потребно ниво на маргината на солвентност

		Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот	
		Тековна година	Претходна година
Бруто полисирана премија	1	527.826.632	359.125.334
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	95.008.794	64.642.560
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	0	0
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4		
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5		
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6	95.008.794	64.642.560
Бруто исплатени штети	7	349.752.659	117.869.320
Нето исплатени штети	8	150.698.741	117.673.299
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50, доколку е помал)	9	0,50	1,00
Маргина на солвентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10	47.504.397	64.535.057
Референтен период (во години)	11	3	3
Бруто исплатени штети во референтниот период	12	609.766.638	410.470.730
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13	320.526.934	497.636.605
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14	202.388.246	225.465.946
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15	242.635.109	227.547.129
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0,26	16	63.085.128	59.162.254
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0,23	17	0	0
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18		
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19		
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	63.085.128	59.162.254
Маргина на солвентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	31.542.564	59.063.865
Потребно ниво на маргина на солвентност ([22]=max([10],[21]))	22	47.504.397	64.535.057

МС_2 (н.о.): Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност

		Тековна година	Претходна година
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност	1	47.504.397	64.535.057

КС: Пресметка на капиталот

	Ознака	Износ
		100
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8)	I	271.293.510
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	513.701.748
Премии од емитирани обични акции	I2	
Законски и статутарни резерви	I3	50.999.828
Пренесена нераспределена добивка	I4	0
Нераспределена добивка од тековната година	I5	23.215.548
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	
Долгорочни нематеријални средства	I7	1.215.841
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	315.407.773
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	0
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	
Субординирани должнички инструменти	II3	
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	271.293.510
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	0
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	
КАПИТАЛ I + II - IV	V	271.293.510
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	47.504.397
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	
Капитал	VI3	271.293.510
Гарантен фонд*	VI4	184.485.000
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 - VI4)	VI5	86.808.510
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	223.789.113
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот) (VI7 = VI3 - VI2)	VI7	

*Гарантниот фонд е дефиниран во член 77 од Законот и претставува 1/3 од потребното ниво на маргина на солвентност, но не смее да биде понизок од соодвениот износ наведен во член 77 став 2 од Законот

ВТР: Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви

	Број	Дозволен %	Остварен износ	Остварен %
		1	2	3
Видови дозволени вложувања	I			
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	I1	3%	11.821.536	3%
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	I2	60%	74.000.000	12%
Хартии од вредност издадени до Р.М или НБРМ	I3	80%		0%
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	I4	80%	419.981.878	71%
Обврзници и други должнички хартии од вредност кои ги издаваат или за кои гарантираат единиците на локалната самоуправа на РМ	I5	10%		0%
Обврзници и други должнички хартии со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	I6	35%		0%
Обврзници и други должнички хартии со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ, ако нивен издавач е правно лице со седиште во РМ	I7	5%		0%
Акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	I8	25%		0%
Акции со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ, ако нивен издавач е правно лице со седиште во РМ	I9	5%		0%
Удели во трговски друштва во РМ	I10	5%		0%
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	I11	20%	72.473.701	14%
Долгорочни обврзници и други долгорочни хартии од вредност чиј издавач е земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД	I12	20%		0%
Долгорочни обврзници и други долгорочни хартии од вредност чиј издавач е странски правен субјект од земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД	I13			0%
Акции чиј издавач е странско акционерско друштво со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земјите членки на ЕУ или земјите членки на ОЕЦД	I14			0%
Удели на инвестициски фондови со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД	I15			0%
Друг вид на вложување согласно правилата на АСО, под услов тоа да не е во спротивност со став (2) од член 89 од ЗСО	I16			0%
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот	II			0,0%

НАПОМЕНА: Вложувањата од точка 5 и точка 8 од оваа табела не смеат да надминат 5 % кај ист издавач и вложувањата од точка 7 и точка 9 од оваа табела не смеат да надминат 1 % кај ист издавач.

Ставка	Број	Износ
Вкупно дозволени вложувања на средства	III	578.277.115
Вкупно нето технички резерви	IV	534.508.322
Резерви за преносни премии	IV1	276.615.479
Резерви за бонуси и попусти	IV2	
Резерви за штети	IV3	257.892.843
Други технички резерви	IV4	
Еквилизациона резерва	IV5	
Разлика (IV-III)	V	43.768.793